

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLEN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

Andor Károly
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár
kedvezmény.

A gazdasági egyesületről.

— Cikksorozat. —

Irtá: Dr. Szmeccányi Béla.

v.

III.

Ezen harmadik részben a vidéki gazdaközönség érdekeit szolgáló néhány megfigyelést óhajtok az intező körök nagybecsű figyelmébe ajánlani.

Nemrégiben hallottam egy igen komoly, tanult ismerősömtől, hogy a gazdasági egyesületben mutatkozó részvétlenség, a tagok consequens távolmaradásának egyik oka, miszerint nincsenek tisztában sokan azzal, vajjon a nagybirtok, középbirtok vagy kisbirtok érdekében van-e különösen creálva s fenntartva az egyesület? nincsenek sokan tisztában azzal, vajjon a bérlő osztálylyal szemben, melynek megélhetési módja főleg a földbirtokon, mint alapon nyugvó adás-vevési üzlet a közvetítő s önálló kereskedő osztálylyal, kikkel szemben az agráriusokat, qua vezetőit az ellenáramlatnak emlegeti a modern ember, milyen álláspontot foglal el az egyesület?

Legyen szabad e kérdések tisztázásához is néhány szót szólnom.

Az egyesületnek nézetem szerint mezőgazdák között, ha azok érdekeinek előmozdításáról van szó, különbséget tenni nem szabad. Nagybirtok, közép- és kisbirtok tulajdonosai egyaránt kell,

hogy tagjai legyenek s ezzel szemben kell, hogy az egyesület figyelme és segítő keze egyaránt kiterjedjen mindannyira. — Mivel azonban a nagybirtok az egyesület segítségét kevésbé igényli, mint a kisbirtok: természetes, hogy ez utóbbi szükségképpen jobban kell, hogy lekösse az egyesület munkaidejét, mely beosztás különösen akkor helyes, ha a vagyoni függetlenséget inkább biztosító nagy és középbirtok gondatlanabb tulajdonosai tevékenykednek az egyesület kebelében a saját, de különösen a mindennapi kenyér utáni munkával jobban elfoglalt kisbirtokosok érdekében. Ez azonban nem zárja ki, hogy bármikor a latifundiumok tulajdonosai is igénybe vehessék az egyesület tevékenységét.

Vármegyénk területén túlnyomó a nagy- és kisbirtok. Középbirtok nagyrészt nincs régi tulajdonosai kezén, de vagy bérben van, vagy tulajdonost cserélt már. Kétségtelen, hogy bérlő osztályunknak kemény munkát kell kifejtieni, hogy a mai, nehéz időkben megéljen s hogy e munkát bírja, s hogy a nehézségek leküzdésére a kellő tudással is rendelkezik, már azon egyszerű ténynyel is bizonyítja: hogy megél. A szorgalom s tudáson s szerényebb életmódon kívül e rejtély kulcsa szerintem, hogy a földmiveléssel igen szerencsésen tudják

összeegyeztetni a kereskedelmi szellemet. Ez azonban nem ok arra, hogy őket egy mezőgazdasági egyesület, mint zászlója alá nem valókat eltaszítsa, hanem ellenkezőleg egy okkal több, hogy céljai szolgálatának minden áron megnyerni igyekezzenek. Nem tartom azt sem lehetnek, hogy ne lehetne az egyesületnek, mint a termelők szövetkezetének megtalálni azon összekötő kapcsolatokat, melyek biztosítanák, hogy a termelők, tovább-eladók, fogyasztók s az ezek között tevékenyen forgolódo közvetítő kereskedők négy fál között megférjenek torzsalkodás nélkül, holott valóban egymás nélkül meg nem élhetnek. Természetesen, hogy ennél, valamint az élet minden viszonyában nélkülözhetlen feltétel az egyesek egyéni tisztessége s becsülete s hogy komoly cél bírja őket cooperatióra.

A gazdasági egyesület a mezőgazdaság fellendítésére alkotott organum tekintet nélkül a gazdaság kiterjedésére, tulajdonosa vagyoni, avagy személyi súlyára s ma, midőn még a gazdaközönség csaknem kizárólag a kereskedő útján értékesítheti terményeit, ezek el is, mint a gazdasági célok elérhetésének tényezőivel számolnia kell az egyesületnek.

Az egyesület, tagjai számára mezőgazdasági cikkek, eszközök beszerzését, illetve megrendelését

elvéllalja. Ezen rendelkezésnél, kivéve azon cikkeket, melyeket az egyesület maga tart raktáron, az usus, hogy az illető taktármérea a titkár a mezőgazdák országos szövetkezeténél, vagy más ily nagyobb fogyasztási szervezetnél megrendeli a kívánt cikket, továbbra azonban az egyesület, tagját illetőleg, minden obligóból kilép s még erkölcsi felelősséget sem vállal érte. Ennek következménye, hogy a rendelést átvevő országos szövetkezet, melynek az egyesület tagja, de az érdekelt gazda nem tagja, csak készpénzítés ellenében küldi meg az előtte ismeretlen rendelőnek, avagy felszólítja, hogy haladéktalanul lépjen be, mint tag az országos szövetkezetbe, mert csak ez esetben hajlandók neki árkedvezményt, vagy hitelt nyújtani. Kérdem: mi előnye van ily esetben a megyei gazdasági egyesület tagjának, hogy az egyesület útján rendelte meg a kívánt cikkeket? Ha az illető nagyobb birtokos, nem szorul az egyesület közvetítésére, mert elég a személyes hitele, hogy jó árut fizetési határidőre kapjon, ha pedig kis ember, nem ér célt, mert éppen úgy árkedvezmény nélkül, készpénz fizetés ellenében kapja az árut, mintha minden közvetítés nélkül, teljesen ismeretlenül maga rendelte volna meg azokat. Ha pedig az országos szövetkezet

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Az utmutató.

— Wilhelm Müller. —

Mért kerülöm a jó utat
Mért nem járok járt nyomon,
Bolyongásom hová juttat
Hótakarta ormokon?

Vajjon milyen vétkemért is
Érdemelnék száműzést,
Kába vágyam még hová visz
Mért vadonba futni kész?

Nézem az utmutatókat
Vándorutam széltiben,
A helyet, mely enyhet adhat
Azt hiába keresem.

Egy irány nem tűn szememből
Látom: utam ott viszen,
Az az én utam, amelyről
Vissza nem tér senkisé!

Nyugalom.

— Uhtand. —

Ne tegyetek a sirba még!
Oly híva int a tiszta ég;
A fű közt sir oly enyhe van,
Ott hadd temessem el magam.

Fű és virág között mi jó! . . .
Távolról lágy furulyaszó,
S fejem fölött ellengenek
A rózsás, könnyű fellegek . . .

Szász Árpád.

Morzsa.

A „Zemplén” számára irta: Szabó Imre.

Nagyon igénytelen állat volt. Mikor megismertem, akkor csak kamaszodni kezdett és velünk tacsó gyerekekkel lehetett aránylag egy ivásu. Semmi figyelemreméltó nem volt ezen a kutyán. Afféle lompos kuvasz lett volna, ha történetesen szülője mesterségén tartja a juhász, vagy éjjeli csavargóvá züllik, ha hozzá nem kényszerítik a békés házi állathoz.

Nem tudom mi oka, hogy ez a bozontos állat olyan gyakran megjelen álomban. Ha igazságtalanságról hallok, vagy olvasok, ha látom, hogyan nyomja el a hatalmas a gyöngébbet, nyomban megjelen lelki szemem előtt Morzsa és kísértetiesen szegzi rám félig dacos, félig alázatos pillantásait. En pedig amugy képzeletben megsimogatom rozsdavörös gnyáját, mire ő mellső jobb lábát parolára nyújtja. Belenézek erősen a szeméibe. Akkor már eltűnt onnét a dac és alázatosság. Barátságosan hunyorog és farkát csóválja, azután eltűnik.

Morzsa élete története nem nagyon bővelkedett kutya-kalandokban, inkább olyan vértelen tragédia lehetett, amit rövid, de belső megpróbáltatásokban gazdag életében magam is tapasztaltam; ám hadd mondjam el sorjában.

Morzsa a felső-turi jószágrol

hozta a kis városkába Dániel ur, az Antiek ispánja, hogy kedveskedjen vele az urfinak. Az urfi tudniillik csak apró maeskákat kinzott és az én kalapjaimat tépegette meg, ha éppen kedve szottyant, hát kampós botja asszisztenciájával sánta koldusok földreterítésével mulatott, de ezeket a kis, gyerekes dolgokat már unni kezdte és komolyabb játékra éhezett. Morzsa éppen kapóra jött. Nagypap akkortájt hozott Antinak szép kocsit, négykerekűt, ülésel, ruganynyal, fényesre politirozva. Ez pompás lesz. Morzsát befogjuk a kocsiba. Anti lesz a földesur, Zsiga a kocsis, én az inas.

Morzsa a napon melengette magát, miközben hatalmasakat harapott a levegőbe a bosszantó legyek után. Zsiga hozzájött és megsimította. Morzsa farkesóválással viszonzta a leereszkedő jóindulatot. De a simogatás, nemkülönben a farkesóválás csak rövid, kis ideig tartott, mert Zsiga a saját melléhez szorította a kutya két mellső lábát és odahuzni igyekezett a kocsishoz. Morzsa erre a szokatlan táncra semminemű hajlandóságot nem mutatott és kezdetben még a barátságos simogatások hatása alatt ment egy-két lépést, hanem azután valahogyan ösztönszerűen kiérezte, hogy itt az ő természetadta szabadságát akarják békőba verni és elégedettségének morgással adott kifejezést. Zsiga megint megveregette az állat hátát és Morzsa ismét elfelejtette a rajta ejtett sérelmet. Vigan ugrált megint a tömzsi gyerek mellett, ki megint egy-

nehány lépéssel hozta közelebb a kis kocsishoz. De másodszor már nem tudta Morzsát befolyásolni a hízog veregetés és szurós tekintettel és jó kemény morgással utasított vissza mindenféle, az egyéni szabadsága ellen irányuló kísérletet.

Zsiga nem volt az a legény, akinek mindjárt inába szállt a bátorsága, ámde harmadszor úgy rávicsoritotta fogát, hogy a kis kocsis kereket oldott. Jelentette Antinak, hogy a Morzsa semmi hajlandóságot sem mutat a parádés ló tisztségére. Anti gyáva kis esemete volt ugyan, de nem hiányzott belőle a fika. Tudta milyen fán terem az engedelmesség. Uri maga ment hát oda Morzsához a mi kisere-tünkben. Kettőnkét oldalvást véd gyanánt állított, számítván arra az eshetőségre, hogyha Morzsa kutya megkóstolni kívánná a bugyogóját.

Kezdetben szépszerűen hívogatta a kis kuvaszt, de az rá sem hederített, közömbösen nézte a világot és nagyokat harapott a levegőbe. Azután ostort szedett elő valahonnan; tisztes távolságba állt és nem felejtett olyan pozíciót elfoglalni, ahol ő érintetlen marad, de helyette mi vagyunk kitéve a veszedelmeknek. Mikor így már biztonságban érzé magát, suhintott egyet Morzsa felé.

Morzsa csak ugatott és viesoritotta a fogát. Anti megint nekime-részkedett és éppen orra közepén találta az állatot. Az felugrott és támadója felé futott, de Anti mögém bujt és Morzsa a cipőbe harapott.

kényszerítő felszólítására annak tagjává lesz, mint ilyen élvezi az előnyöket s gazdasági egyesületi tagsága vált feleslegessé. Ezen eljárás szerintem az egyesület alapszabályszerű rendeltetésének meg nem felel.

Kerüljön viszont valami különlegesebb gazdasági terménye a termelőnek, aki egyesületi tag, eladás alá s kérje az értékesítésnél az egyesület közvetítését! Mi történik? A szerencsére nagyon udvarias, előzékeny, munkás titkár készséggel válaszol, kifejtve levelében a maga privát véleményét, megjelöli azon piacokat, hol valószínűleg elhelyezhetőnek véli a kérdéses cikket. Ezzel véget ért az egyesület közvetítő szerepe s a termelő magára hagyatva tovább kínál, könyörög, hogy vegyék meg terményét, de ő maga kis parthie árujával nem képes elég súlyllyal fellépni a vevőkkel szemben, miért is, vagy egyáltalán nem éri el célját, vagy pedig kifáradva potom árért hajítja áruit piacra. Itt sem látom az egyesület alapszabályszerű rendeltetését alkalmazásban. Hiszen ha a kérelmező gazda néhány fillérért hírlapilag hirdeti áruját, többre megy, amennyiben akkor a jelentkezők a tényleges kereslet képviselői, holott az egyesület fentvázolt közvetítése mellett még mindég az ösmeretlen vevőt kutatja.

Tudomásom van róla, hogy az egyesület minden évben kioszt fajbaromfiakat s gyümölcsfákat, de hogy ezek produktumainak vagy gyümölcsének értékesítésére kellő piacot teremtett volna vagy jelölt volna meg azt nem olvastam s nem hallottam mindezeideig. Lehet azonban, hogy az egyesület e ténykedése figyelmemet kikerülte!

A miniszterium, illetve az egyesület megbízásából a titkár sok nehézséggel küzdve tartja fenn és alakítja meg a háziipari tanfolyamokat, de sajnos a háziipari cikkek biztos értékesítéséről, lucrativ eladásáról még a kormányknak sem,

Láttuk, hogy ilyen módon nem boldogulunk vele, Anti tehát más módot fundált ki. A kutyát ki kell éheztetni, mondá, akkor majd fog az huzni kocsit.

Morzsa éhezett és amikor a koci mellé vittük az edelét, oda futott és a legkisebb morgás nélkül engedte, hogy Zsiga befogja. A hám rosszul eshetett neki, mert nagyon iparkodott kiszabadulni belőle. A kocsit ide-oda rángatta, ugrált, harapdálta a rudat, szóval nem bírtunk vele. Erre Antinak az ötlete megint segített.

— Te négy-öt lépésnyire tartod a kutya előtt a vajas zsömlédet és ha az állat indulni kezd, te is eredsz tovább — mondá nekem. Ugy is tettem és a tanácsnak lett is foganatja. Addig jött a vajas zsömlye után, míg egyszer már anélkül is szép, egyenesen baktatott. A kenyér más természetet adott belé.

Egy napon megint Morzsát fogtuk a koci elé. Szépen lépdégt az uton, amikor hirtelen szembe jön két kutya. A kocsiban Anti ült, ott pávázta magát, mikor Morzsa gyors tempóban árkon-bokron keresztül sietett kollegái felé. A koci nagyokat zökent, míg utóvégre egészen felfordult és Anti kiesett az utra, majdnem összetörve valamelyik porcogóját. Fel-tápázkodott a gyerek és üzőbe vette a kutyát. A szegény állat ki nem

annál kevésbé az egyesületnek, sikerült mindezeideig gondoskodni. E körülménynek pedig én némi ethikai fontosságot is tulajdonítok. Amint ugyanis a sikeres munka lelkesítőleg hat annak gyakorlójára, úgy a nem lukratív, talán nyomasztóbb hatású, mintha az illető egyáltalán semmit sem alkotott volna. Attól félek tehát, hogy ha a tanfolyamokon elsajátított kézi munka termékeiből, az abból ki-lepelt munkás anyagi hasznót nem lát, ez munkakedvére felette nyomasztólag fog hatni s téves világításban tüntetendi fel szemei előtt azon egyének, testületek vagy hatóságok szándékát, kik fáradsággal, költséggel s tisztán a falusi nép érdekeinek előmozdítására alapították s tartották fenn a háziipari tanfolyamokat. Magam is meg voltam győződve mindenkor, hogy vidékünkön, hol ipari telepek csekély számmal vannak, gyárak egyáltalán nem, melyek hivatva volna-nának népünket télen is foglalkoztatni, a háziipar művelése hamar meg fog honosodni s eredményeket fogunk látni. Megfigyeléseim azonban nem erősítették meg e hitemben, mert úgy tapasztalom, hogy a tanfolyam bezárása után igen kevesen alkalmazzák tűzhelyüknél az ott elsajátított kézi ügyességeiket. Perbenyiken például sok energiával, jóakarattal s szorgalommal fogtak hozzá a háziipar meghonosításához, s tudomásom szerint sikertelen kísérletek után a vállalkozás abban maradt. Ennek oka pedig, hogy országszerte háziipari cikkeket előállító gyárszerű telepek vannak már, melyek a nagyipar jellegével bírnak, aránylag jobb cikkeket olcsóbban állítanak elő, hitelre is dolgoznak, s a kívánt árukat bármikor, bármilyen mennyiségben szállítják a rendelőknek, mely előnyök a falun, otthonaikban elszórtan dolgozó mezőgazdasági háziiparosoknál fenn nem állanak. Míg e nagyobb iparvállalatok a modern reklam minden eszközzel cikkeik értéke-

mozdulhatott az istrángból és Anti ostornyél ütlegeire csak ugatással válaszolhatott. Szívem megindult a szegény kutya-proletáron és erővel kiragadtam Anti kezéből az ostort.

De már későn jöttem. A szegény pára még rám vetette hálás szemeit, gyöngén csóválta a farkát és néhány perc múlva kiterülve feküdt a koci mellett, ahonnan még haló órájában sem mehetett el.

A napokban az utcán sietek, mikor egy kávéházi terrasz mögül valaki nevémen szólít. Visszanézek és megerőltetésembe kerül, hogy a választékos eleganciájú urban az én régi Anti barátomat felismerjem. Ő bürziáner lett és sokat beszélt nekem üzleti spekulációról, mindenféle vállalkozásról, gründolásokról stb. Jó havannát füstölt, miközben szidta a munkásokat, akik folyton kellelnek az ő sztrájkjaikkal.

Megint csak Morzsa jelent meg lelki szemeim előtt, láttam a szegény állatot, aki még sztrájkolni sem volt képes és aki életével lakolt érte.

— Mondd Anti — kérdezém, emlékszel-e még arra a kutyára, aki olyan hüen szolgált.

— Barátom — mondá, ninesen időm, hogy minden kutyára gondolkodjak, aki hű volt hozzám.

sítésére törekednek, addig a mezőgazdasági háziipari cikkek értékesítésére igen kevés, nagyrészt sikertelen kísérlet történik. A földmívelésügyi miniszterium megbízásából Keller Gyula miniszteri megbízott irt a mezőgazdasági háziiparról kis kézikönyvet, melynek előszavában hangsúlyozza; hogy a cél: miszerint „a gazdasági munkásoknak szorosán vett gazdasági munkákon felül is legyen jövedelmező munkája és keresete.“ Legyen tehát e munka jövedelmező, ha célt akarunk érni.

E cél elérésére pedig még e fentidézett szakmunka, melytől az optimisztikus jelleget megtagadni nem lehet, sem nyújt elég garanciát, midőn a háziipari cikkek biztos értékesítésének szervezését csak mint programba felvett jövő cselekményt említi, már fennálló intézményekről nem szól, holott megemlíti, hogy fafaragó iparral 38 vármegyében, vesszőfonással 46, seprükötéssel 20, sás és gyékényfonással 25, szalmafonással 22 vármegyében már tényleg foglalkoznak. Nem megnyugtató az sem mikor a háziipari cikkek jövőjét a következő sorokban festi:

„Tekintve Amerikának drága napszámberét, hol egy közönséges munkás két-három dollárt keres naponként, s aki valami mesteriséget úz, 5--8 dollárra tart számot, megfelelő vállalkozóval remélünk lehet, hogy Amerikába való kivitelünk is sikerülni fog, mint ahogy sikerül az Csehországból. A kosárfonási tárgyknak tehát elég biztos piaca van stb.“

Az én nagyon is laikus és szűk-körü tapasztalatom azonban azon meggyőződésre vezetett, hogy háziipari cikkeink; a gyékények, szalmafonatok nagyobbbrészt értékesítetlenül hazánk határain belül maradnak, de azok szárnyaszegett munkásai mennek helyettük Amerikába, hol súlyosabb munkájuk után bár, de biztos eredményt várnak. Keller Gyula miniszteri megbízott fentidézett munkájában a szövetkezett nagy magánvállalkozó közbelépését jelzi a háziipari cikkek biztos értékesítési módjának. Azt hiszem azonban, hogy kizárólag e tárgyak értékesítésére alakult szövetkezet igen rövid életű lenne, magánvállalkozó pedig nem sok akadna. Legfeljebb oly cikkekre remélnék idővel piacot találni, melyben egy vidék bizonyos természetes monopolumot élvez, olyat állítván elő, mint másutt hasonló minőségben termelni nem lehet. Látjuk azonban, hogy még például a kalotaszegi varottással is Budapestén házról-házra járnak készítőik, keresve az ismeretlen vevőt. Ily specialis háziipari cikk pedig egyáltalán kevés van, mert gyékény, kosárfűz, szalma terem másutt is, fafaragványt pedig Ausztriában és Stájerországban nagyobb választékban állítanak elő, mint nálunk.

(Vége köv.)

Kérünk játéktérrel a diákoknak.

— május 14.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a múlt hó 29-én a következő intézkedést adta ki és küldötte meg a mi nemes városunk közönségének:

„A közönségnek a sátoraljauj-helyi kath. főgimnázium igazgatóságához 194/3111. sz. a. intézett átirata alapján sajnálattal értesültem, hogy a képviselőtestület m. é. dec. 15-én tartott rendes közgyűlése a főgimnáziumi igazgatóságnak kérelme ellenére megtagadta a tanulók részére egy megfelelő játéktér átengedését.

Kénytelen vagyok e közgyűlési határozat után is azzal a kérelemmel fordulni a közönséghez, hogy a főgimnázium tanulói részére egy alkalmas játéktérrel kijelölni sziveskedjék, mert a város közönségének mindenesetre elsődrendű érdekei közé tartozik fiainak testi nevelése; a játéktér pedig a testi nevelésnek egyik leghathatósabb helye és eszköze.

Nem hagyhatom megemlítés nélkül, hogy az ország majdnem valamennyi városa készséggel bo-csátotta rendelkezésre a szükséges játéktérrel és nem idegenkedett az e célra hozandó esetleges pénzal-dozatoktól sem.“

Ugy érezzük, nagyot vétenénk a közérdek ellen, ha nem sietnénk ezt a miniszteri leiratot nyilvánosságra hozni s ha nem törekednénk a képviselőtestület minden egyes tagját meggyőzni arról, hogy ennek a leiratnak eleget kell tenni: azt az egy vagy két holdnyi területet, — ami a játéktér céljára szükséges — át kell adni a diákoknak. De hát: igazán szükség van arra, hogy egy ilyen okos dolgot a saját protezsálgasson? Le-hetséges az, hogy a város közönsége elzárkózzék a saját fiait nyilvánvaló érdekeinek ápolásától? Ejh, nem lehet az! Azt a december 15-iki hatá-rozatot talán nem is a városatyák hozták! Vagy ha igen, akkor bizo-nyára elfeledkeztek róla, hogy ők nemcsak a comunitásnak, hanem a saját fiaiknak is atyái és a salus rei-publicae merev szem előtt tartása háttérbe szorította náluk a pater fa-milias természetes és köteles érzeit.

De nem jól fejeztem ki magamat: a „salus rei publicae“ éppenséggel nem kívánja azt, hogy gyermekeink testi fejlődésének a feltételeit elhanyagoljuk, sőt ellenkezőleg: nines elsőbb rendű érdeke a köznek, mint az, hogy ép, egészséges fiukat és lányokat neveljünk. Csak a rideg fiskális szempontok, a garasos gazdálkodás érvei kerekedhetnek felől a képviselőtestületben, mikor többre becsülte azt az egypár korona évi bevételt, a melyről a játéktér átengedése esetén le kellene mondani, mint azt, a ki sem számítható anyagi és ethikai hasznót, ami az ifjuság helyes testi nevelésében rejlik.

A művelt nyugat élni akaró, nagy nemzetei már régen túl vannak ezen a kérdésen, sőt — hála Istennek — az atletika felkarolása, a testi nevelés kellő méltánylása már Magyarországon is általános fellendülésnek örvend. Csak Sátoraljauj helyi képviselő testülete nem akarná felösmerni e téren a köteleességet? Ugyan miféle érvekre hallgat a nemes testület? Talán azt tetszenek gondolni, hogy ugyan minek az a játszó-tér, hiszen van a város körül elég szabad hely, erdő, mező, liget, ami mind szállást ad a diáknak; menjen oda, szíjja a jó levegőt, lapdázson, birkózzon, fárassza ki magát, majd nem kell akkor hivatalos játék és játéktér? De nem ugy van. Aldatlanabb hely talán sehol az országban nines e tekintetben, mint minálunk. Nem mehet itt a diák sehova, még az erdőbe sem, mióta a magas hegy ismételtén kigyulladt. Ha csak a fő-utca aszfaltján nem kóborog, itt ugyan a diák nem szív szabad levegőt. Nines a város körül akkora szabad tér sem, ahol egy-egy becsületes labdázásra összejöhetnének. Ha valahol, itt kell a játéktér, mert itt nines.

Azután meg, ugyan mibe is kerülne az egész dolog? Ha jól tudom, azt a darab földet szemelték volna ki játéktérnek, amely a dohány gyár

alatt van. Tetszik tudni, mit hoz ez a városnak ma, mikor a katonai gyakorlótér kibővítésére kibérelték? Kétszáz, mond kétszáz koronát. Ennyi áldozatot kíván tehát a várostól a játéktér évenként, annyit pazarolunk arra, hogy 500 és egy néhány tanuló-nak volna egy helye, ahol elgyőződve a mindennapi tanulásban, felügyelet alatt testedző és az erkölcsi tulajdonságokra is kiható játékokban feljuthatna, felfrissülhetne az elcsigázott szervezet.

Igaz, azt beszéli a fáma, hogy ugyanezt a teret a közoktatásügyi miniszternek évi 3000 koronáért akarják csak oda adni a játéktér céljaira. De már ezt a bolondot én nem hiszem, ha a katonától nem kérünk érte többet 200 koronánál, ugyan mi a fészkes fülemiléért adnánk drágábban a saját gyermekeinknek?

Civis.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Anyakönyvvezető helyettesi kinevezés. A belügyminiszter Halász Pál helyettes segédjegyzőt a sztrai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé kinevezte.

(Anyakönyvi szervezeti változás. A belügyminiszter a közigazgatási bizottság fölterjesztésére, a székeskereszturi anyakönyvi kerület székhelyét — a kerület elnevezésének fenntartásával — Nagy-Azar kisközségbe helyezte át.

(Sorozás. A folyó 1904. évi fősorozás a vármegye területén a következő napokon tartatik meg: *Kir.-Helmecen*: május hó 24., 25., 26., 27., 28 és 30-án. *Sátorlajuhelyben*: a) a járás részére: június hó 1., 3., 4 és 6-án; b) a város részére: június hó 7 és 8-án. *Szerencsen*: június hó 10., 11., 13 és 14-én. *Tokajban*: június hó 16., 17 és 18-án. *Szinnán*: június hó 7 és 8-án. *Homonnán*: június hó 10., 11 és 13-án. *Sztropkón*: június hó 15-én. *Varannón*: június hó 17 és 18-án. *Gálszécsen*: június hó 20., 21 és 22-én. *Nagymihályon*: június hó 24., 25., 27 és 28-án.

(Kivételes nősülési engedélyek. A honvédelmi miniszter, a közigazgatási bizottság javaslatára, Tkacs Tamás göröginyei és Szivi Demeter családelezi lakosnak a kért kivételes nősülési engedélyt megadta.

(A belügyminiszter a Sátorlajuhelyben épülő közkórház fűtésére, csatornázására, világítására, valamint összes felszerelésére vonatkozó ajánlatok tárgyában hozott törvényhatósági bizottsági határozatot az összes felebbezések elutasításával jóváhagyta.

(Két új csendőrsőnek felállítása. A belügyminiszter, mint értesültünk a Hegyalja két nevezetes pontján: Mádón és Tolesván csendőrsőket állított fel. E csendőrsőknek a felállításával a közönségnek régen kifejezett óhajta teljesül. Érdekes felemlíteni, hogy a mádi csendőrsőnek a felállítására Nyíri Sándor honvédelmi miniszternek köszönhető, aki Mádón birtokos s aki a nála járt, mádi küldöttségnek ez iránt a legszivesebben ígerte meg közbenjárását. A tolesvai csendőrsőt gróf Hadik Béla főispánnak közbenjárására engedélyezte a belügyminiszter.

(Cserebogár irtás. A földművelésügyi miniszter, tekintettel azon nagymérvű kárra, amelyet részint a cserebogár pajor, részint maga a cserebogár okozni szokott, rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz az 1894. évi XII. t. c. ide vonatkozó részének pontos végrehajtása tárgyában. A cserebogár minden három évben szokott nagy mértékben jelentkezni. Cse-

rebogaras év volt az 1896., 1899. és 1902. év. Így legközelebb a jövő 1905. évben fog a cserebogár rajokban megjelenni. Egyes vidékeken azonban a rajzás már egy évvel előbb, tehát már a folyó évben történik, minél fogva a védekezésnek sikere csak úgy várható, ha az nemcsak a rajzási évben, de azt megelőzőleg is kellő erélyvel folytatattatik, szükség esetén a közérő igénybevételével.

HIREK.

Nemzetünk halottja.

A „Zemplén” számára írta: S. Lőw Róza.

„Ki kedveseinek emlékében él
Nem halt meg az, csupán elutazott.
Halott csak az, kit elfelejtének.”

Koporsódra, drága hült tetemedre borulva siratlak jajszóval! De el kell fojtanom zokogásom, el kell némitanom hangos fájdalom, mert mesélni akarok rólad. Fájó könyeim hulhatnak, azok nem akasztják meg szavam. Csendesem — nyugalmadat nem akarom zavarni — akarok mesélni rólad édes mesterem! Imádvá szeretet költöm! Csak asszony vagyok s így nem hivatva arra, hogy a nemzet nagy szellemi íróját, nagy fiát, lelkes bajnokát, nagy idők mártírját, országunk legnagyobb ideálistáját, az emberek legnemesibekét, férfiak tökélyét, magyar asszonyok ideálját lelkesítő, nemesítő irónkat én temessem, dicsőítem.

Asszony ajka nem szóoklásra való. Megteszik azt édes hazám kedves, nagy, híres írói, a te lelkes, nemes tanítványaid! Temetnek szívökkel, szavukkal, benső, megrendítő nagy fájdalommal! Gyászolnak lelkük mélyében s zokogásuk csak azért szűnik, hogy annál ékezzelőbban hirdethessék a pótolhatatlan veszteséget, egész nemzetünk gyászát, csillapíthatatlan fájdalomt.

Imádot, rajongással szeretett tetemedre borulva zokognak. S én félre állva némán nézem őket s halkán suttogva mesélek gyermekeimnek: „Elszunyadt, el, örökre. De nem halt meg koszorus költőnk gyermeke! Fáradt volt, pihenni vágott. Hagyjátok aludni s imádkozzatok halkán lelki üdvösségéért! Szeressétek mint ahogy mi szeretjük s ő szeretett minket hű, magyar népeit, legkedvesebb embereit.”

Meséljétek tovább unokáitoknak, mint én nektek, hogy ki volt, mi volt a nagy, nemes, mesés tehetségű, párját nem találó, lánglelkű, erős jellemű, lángszívű Jókai Mór.

Meséljétek nekünk gyermekkorunkban lelkesítő, buzdító, nemesítő, hazafias hőstörténeteket. Később elmét élesztő, modort esiszoló, szép, érdekes novellákat s végül nemes eszmékről tanuskodó, magasztos jellemekről szóló, erkölcsös hirdető, jóra buzdító kristálytisza érzésektől lüktető, gyönyörű meséket. Csak úgy ömlesztve ifju lelkünkbe meleg szeretettel, nemes igyekezettel a szebbnél-szebb fogalmakat. Szép tündérvilágában kedves oázist lelt fáradt, az életben elcsüggedt lelkünk.

Kedves mesevilágban, szépséges álomvilágban magával ragadta érte rajongó lelkünk, megédesítve életünk legalább addig, míg képzelődésünk égéből a földre nem pottyantunk. A mi szépre, jóra, nemesre, magasztosra hajlandóságunk van: töled tanultuk, könyveidből faltuk, lelkedből szivtuk! Te adtad, lehelted szeretettel felénk s most mi hálából szeretetünket leheljük feléd.

Nyugodj békével! Aludj édesem; Pihend ki életed fájdalmait. Mi mindig szeretni, siratni fogunk csendesem, hogy ne zavarjunk. Csak most engedj hangosan zokognunk te édes, drága halhatatlan halottunk!

— Szerkesztőségünk. Azzal a beköszöntővel, mely lapunk legutóbbi számának vezetőhelyén jelent meg, új munkatárs csatlakozott a „Zemplén” író gárdájának soraiba. Elhunyt főmunkatársunknak, dr. Hám Sándornak tisztét a helybeli piarista főgymnázium jeles tollu, nagyképzett-ségű irodalom tanára: Andor Károly vette át azzal a beköszöntővel, bemutatkozva olvasóközönségünknek lapunk új főmunkatársaként. Abban a számban, melyben Andor Károly beköszöntő cikkét írta meg: feleslegesnek tartottuk olvasóközönségünknek Andor Károlyt mi is bemutatni s a változásra a figyelmet reáirányítani. Mert hiszen nem is lett volna különösebb értelme a mi bemutatónknak akkor, mikor Andor Károly saját maga szól közönségünkhöz, a lap vezető-cikkében jelezve a bekövetkezett változást. Azonban most, mikor már nem korlátozza tollunk a beköszöntő cikknek a mi lelkünkre is hatást gyakorló impressziója s mikor már szabad többet is mondanunk, mint amit Andor Károly vele született szerénységénél fogva beköszöntőjében mondani engedett, nem habozhatunk felhívni olvasóközönségünk figyelmét Andor Károly elsőrendű írói és hírlapírói kvalitásaira, amely lehetővé fogja tenni, hogy dr. Hám Sándor e lapnál viselt tisztét Andor Károly méltóképen s az általános elismerés őszinte megnyilatkozásától jutalmazva töltse be. Mi a legnagyobb örömmel üdvözljük körülünkben új főmunkatársunkat — kit már eddig is jelentős eredményekkel dicsekedő írói mult tesz méltóvá e tisztségre — s teljes meggyőződés hangján szólunk lapunk közönségéhez is, mikor írjuk, hogy e választás, mely Andor Károlyt munkatársaink fejévé tette, olvasó közönségünknek is nagyon kedves leend, mert munkáiban mindig igaz örömet fogja találni. A főmunkatársi tiszttségnek Andor Károly által való elfogadása éppen ezért megtisztelő reánk nézve is, mert határozott nyereséggel tekintjük lapunk szellemi tartalmára, hogy Andor Károly — kinek ugy az irodalmi, mint zenei téren értékelendő és közismert sikerei vannak — oly készséggel csatlakozott a mi zászlónkhoz, a mi táborunkba. — Közönségünknek lesz alkalma meggyőződni a közel jövőben Andor Károly munkásságának becséről, írásai gazdag szellemi tartalmáról, s ha ő mult számunkban írt szerényhangu beköszöntőjében a mi, iránta megnyilvánult bizodalunkat tehetsége túlbecsülésének fogta is fel, nekünk Andor Károlynak már írói multja is elég kezesség arra, hogy közönségünk sokat fog nyerni azzal, hogy a „Zemplén” író gárdájának tisztjéül kértük föl. Őszinte óhajunk, hogy Andor K. igazán, őszintén szeresse meg olvasókö-

zönségünket és minket, hogy szellemi tárháza kincseiből minél gyakrabban és minél szivesebben juttasson számunkra is. Legnagyobb örömmünk lesz az, ha Andor Károly — ki a főmunkatársi tiszt elfogadásával türekevseink harcosságá szegődött — minél gyakrabban segít előbbre vinni terveink, eszméink és közérdeklő céljaink diadalát.

— Királyi látogatás. Zemplénvármegye arisztokráciájának egyik köztisztelőben álló tagját, özv. Andrássy Aladárné grófnót, csillagkeresztes palotahölgyet, ő Felsége, szeretett királyunk, május hó 10-én legmagasabb látogatásával tüntette ki Budapesten.

— Szemle-uton. Hausenblass Károly ezredes, m. kir. esendőrkerületi parancsnok folyó hó 10-én Kassáról városunkba érkezett. Rövid időzés után Pálházára kocsizott, hogy az ottani esendőrőrsöt megsejmelje. Másnap visszatért Sátorlajuhelybe és itt a helybeli esendőrszárny fölött tartott szemlét. Innen hasonló célból a Bodrogszóra utazott.

— Hazafias főpap. Mint értesültünk, Firczak Gyula munkácségyházmegyei püspök ur ő nagyméltósága összes lelkészeihez körrendeletet bocsátott ki, amelyben elrendelte, hogy a magyarokta vidékeken a szentmisék magyar nyelven végeztesenek.

— Esküvő. Novák Gyula, helybeli kir. adótiszt folyó hó 18-án esküszik örök hűséget Tolesván özv. Buza Józsefné leányának Boriskának, dr. Buza Barna ügyvéd és lapszerkesztő nővérének.

— A fagyos szentek. Pongrác, Szervác és Bonifác napja folyó hó 12., 13. és 14-én volt. A három fagyos szent napját aggódva várta minden gazda. Az éveken át szerzett tapasztalatok bizonyítják, hogy ha ilyenkor kiderül és megáll az eső, a kártevő fagyos szentek könnyen garázdálkodhatnak a mezőn és a kertekben. Most már tul vagyunk a veszedelmes napokon: Pongrác, Szervác, Bonifác napja mégis megemerkelte magát. Bár esténként elég hűvös volt a légáramlat, de még sem annyira, hogy komolyabb következményekkel, nagyobb károkkal járt volna. Most már csak a közeledő Orbán-nap van hátra. Ha az is elmulik veszedelem nélkül, a gazdák agodalma is eloszlik.

— Jókai Mór emlékezete. A helybeli izr. anyahitközség május 8-iki közgyűlésében Zinner Henrik hitk. elnök jelentése és indítványa folytán Jókai Mór halála felett érzett mély-séges fájdalomt nyilvánította és a nemzet nagy halottjának emlékét jegyzőkönyvében megörökítette, valamint a gyászoló özvegyhez részvétiratot intézett.

— Személyi változás a szerencsi cukorgyárban. A magyar cukoripar-részvénytársaság szerencsi gyárában néhány nap mulva jelentékeny személyi változás fog beállni. A központi igazgatóság intézkedése folytán Grass Gyula, főmérnök, mint központi főtisztviselő fog továbbra működni. Az így megüresedett üzemi vezetői tisztiségre Nepokoj János igazgató van a központból Szerencsre kirendelve.

— A tüdőbeteg nyomdászok szanatóriuma javára Kurczveil János és társa budapesti festékgár cég lapunkhoz 5 koronát küldött, mely összeget ezennel közönségettel nyugtáztunk. Ed-digi gyűjtésünk, az általunk kezdeményezésképpen adott 40 koronával: összesen 45 korona. — Ismételten felkérjük a nagyközönség jóindulatát ezen nemes célhoz való szives hozzá-

A TAVASZI ÉS NYÁRI

idényre selyemkelme, bársony, csipke
és szalag szükségleteit vásárolja.

SZÉNÁSY, HOFFMANN és Tsa

selyemáruházában,

Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

A legnagyobb választék mindenféle selyemáruházban. Az idény összes újdonságai folyton raktáron vannak. Szabott árak, tulkövetelés kizárva. Minták vidékre kívánatra bérmentve küldetnek.

alatt van. Tetszik tudni, mit hoz ez a városnak ma, mikor a katonai gyakorlóter kibővítésére kibérelték? Kétszáz, mond kétszáz koronát. Ennyi áldozatot kíván tehát a várostól a játéktér évenként, annyit pazarolunk arra, hogy 500 és egy néhány tanulóknak volna egy helye, ahol elgyötörve a mindennapi tanulásban, felügyelet alatt testedző és az erkölcsi tulajdonságokra is kiható játékokban feljuthatna, felfrissülhetne az elcsigázott szervezet.

Igaz, azt beszéli a fáma, hogy ugyanezt a teret a közoktatásügyi miniszternek évi 3000 koronáért akarják csak oda adni a játéktér céljaira. De már ezt a bolondot én nem hiszem, ha a katonaktól nem kérünk érte többet 200 koronánál, ugyan mi a fészkes fülemiléért adnánk drágábban a saját gyermekeinknek?

Civis.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Anyakönyvvezető helyettesi kinevezés. A belügyminiszter *Halász Pál* helyettes segédjegyzőt a szíriai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé kinevezte.

(Anyakönyvi szervezeti változás. A belügyminiszter a közigazgatási bizottság fölterjesztésére, a székeskereszturi anyakönyvi kerület székhelyét — a kerület elnevezésének fenntartásával — Nagy-Azar kisközségbe helyezte át.

(Sorozás. A folyó 1904. évi fősorozás a vármegye területén a következő napokon tartatik meg: *Kir.-Helmezen*: május hó 24., 25., 26., 27., 28 és 30-án. *Sátoraljaiúj helyben*: a) a járás részére: június hó 1., 3., 4 és 6-án; b) a város részére: június hó 7 és 8-án. *Szerencsen*: június hó 10., 11., 13 és 14-én. *Tokajban*: június hó 16., 17 és 18-án. *Szinnán*: június hó 7 és 8-án. *Homonnán*: június hó 10., 11 és 13-án. *Sztropkón*: június hó 15-én. *Varannón*: június hó 17 és 18-án. *Gálszécsen*: június hó 20., 21 és 22-én. *Nagyimihályon*: június hó 24., 25., 27 és 28-án.

(Kivételes nősülési engedélyek. A honvédelmi miniszter, a közigazgatási bizottság javaslatára, *Tkaacs Tamás* göröginyei és *Szivi Demeter* csabalóczi lakosnak a kért kivételes nősülési engedélyt megadta.

(A belügyminiszter a Sátoraljaiúj helyben épülő közkórház fűtésére, csatornázására, világítására, valamint összes felszerelésére vonatkozó ajánlatok tárgyában hozott törvényhatósági bizottsági határozatot az összes felebbezések elutasításával jóváhagyta.

(Két új csendőrszék felállítása. A belügyminiszter, mint értesültünk a Hegyalja két nevezetes pontján: *Mádon* és *Tolesván* csendőrszékét állított fel. E csendőrszéknek a felállításával a közönségnek régen kifejezett óhajta teljesül. Érdekes felemlíteni, hogy a mádi csendőrszéknek a felállítása *Nyíri Sándor* honvédelmi miniszternek köszönhető, aki *Mádon* birtokos s aki a nála járt, mádi küldöttségnek ez iránt a legszivesebben ígérte meg közbenjárását. A tolesvai csendőrszéköt gróf *Hadik Béla* főispánnak közbenjárására engedélyezte a belügyminiszter.

(Cserebogár irtás. A földművelésügyi miniszter, tekintettel azon nagymérvű kárra, amelyet részint a cserebogár pajor, részint maga a cserebogár okozni szokott, rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz az 1894. évi XII. t.-c. ide vonatkozó részének pontos végrehajtása tárgyában. A cserebogár minden három évben szokott nagy mértékben jelentkezni. Cse-

rebogaras év volt az 1896., 1899. és 1902. év. Így legközelebb a *jövő 1905. évben* fog a cserebogár rajokban megjelenni. Egyes vidékeken azonban a rajzás már egy évvel előbb, tehát már a folyó évben történik, minél fogva a védekezésnek sikere csak úgy várható, ha az nemcsak a rajzási évben, de azt megelőzőleg is kellő erélylyel folytatattik, szükség esetén a közérő igénybevételével.

HIREK.

Nemzetünk halottja.

A „Zemplén” számára írta: S. Lőw Róza.

„Ki kedveseinek emlékében él
Nem halt meg az, csupán elutazott.
Halott csak az, kit elfelejtetek.”

Koporsódra, drága hült tetemedre borulva siratlak jajszóval! De el kell fojtanom zokogásom, el kell némitanom hangos fájdalomam, mert mesélni akarok rólad. Fájó könyeim hulhatnak, azok nem akasztják meg szavam. Csenedesen — nyugalmadat nem akarom zavarni — akarok mesélni rólad édes mesterem! Imádvá szeretet költöttem! Csak asszony vagyok s így nem hivatva arra, hogy a nemzet nagy szellemi íróját, nagy fiát, lelkes bajnokát, nagy idők mártírját, országunk legnagyobb ideálistáját, az emberek legnemesibekét, férfiak tökélyét, magyar asszonyok ideáliját lelkesítő, nemesítő írónkat én temessem, dicsőítsem.

Asszony ajka nem szónoklásra való. Megteszik azt édes hazám kedves, nagy, híres írói, a te lelkes, nemes tanítványaid! Temetnek szívökkel, szavukkal, benső, megrendítő nagy fájdalommal! Gyászolnak lelkük mélyében s zokogásuk csak azért szűnik, hogy annál ékesszólóbban hirdethessék a pótolhatatlan veszteséget, egész nemzetünk gyászát, eszillapíthatatlan fájdalmát.

Imádot, rajongással szeretett tetemedre borulva zokognak. S én félre állva némán nézem őket s halkán suttogva mesélek gyermekeimnek: „Elszunnyadt, el, örökre. De nem halt meg koszorú költőnk gyermekek! Fáradt volt, pihenni vágyott. Hagyjátok aludni s imádkozzatok halkán lelki üdvösségeért! Szeressétek mint ahogy mi szerettük s ő szeretett minket hű, magyar népeit, legkedvesebb embereit.”

Meséljétek tovább unokáitoknak, mint én nektek, hogy ki volt, mi volt a nagy, nemes, mesés tehetségű, párját nem találó, lánglelkű, erős jellemű, lángszívű *Jókai Mór*.

Mesélt ő nekünk gyermekkorunkban lelkesítő, buzdító, nemesítő, hazafias hőstörténeteket. Később elmét élesítő, modort csiszoló, szép, érdekes novellákat s végül nemes eszmékről tanuskodó, magasztos jellemekről szóló, erkölcsösítő hirdető, jóra buzdító kristálytisza érzésektől líktető, gyönyörű meséket. Csak úgy ömlesztve ifju lelkünkbe meleg szeretettel, nemes igyekezettel a szebbnél-szebb fogalmakat. Szép tündérvilágában kedves oázist lelt fáradt, az életben elcsüggedt lelkünk.

Kedves mesevilágban, szépséges álomvilágban magával ragadta érte rajongó lelkünk, megédesítve életünk legalább addig, míg képzeldésünk égéből a földre nem pottyantunk. A mi szépre, jóra, nemesre, magasztosra hajlandóságunk van: töled tanultuk, könyveidből faltuk, lelkedből szívtuk! Te adtad, lehelted szeretettel felénk s most mi halálból szeretetünket leheljük feléd.

Nyugodj békével! Aludj édesem! Pihend ki életed fájdalmait. Mi mindig szeretni, siratni fogunk csenedesen, hogy ne zavarjunk. Csak most engedj hangosan zokognunk te édes, drága halhatatlan halottunk!

— Szerkesztőségünkől. Azzal a beköszöntővel, mely lapunk legutóbbi számának vezetőhelyén jelent meg, új munkatárs csatlakozott a „Zemplén” író gárdájának soraiba. Elhunyt főmunkatársunknak, dr. *Hám Sándornak* tisztét a helybeli piarista főgymnázium jeles tollu, nagyképzett-ségű irodalom tanára: *Andor Károly* vette át azzal a beköszöntővel, bemutatkozva olvasóközönségünknek lapunk új főmunkatársaként. Abban a számban, melyben *Andor Károly* beköszöntő cikkét írta meg: feleslegesnek tartottuk olvasóközönségünknek *Andor Károlyt* mi is bemutatni s a változásra a figyelmet reáirányítani. Mert hiszen nem is lett volna különösebb értelme a mi bemutatónknak akkor, mikor *Andor Károly* saját maga szól közönségünkhöz, a lap vezető-cikkében jelezve a bekövetkezett változást. Azonban most, mikor már nem korlátozza tollunk a beköszöntő cikknek a mi lelkünkre is hatást gyakorló impressziója s mikor már szabad többet is mondanunk, mint amit *Andor Károly* vele született szerénységénél fogva beköszöntőjében mondani engedett, nem habozhatunk felhívni olvasóközönségünk figyelmét *Andor Károly* elsőrendű írói és hirlapírói kvalitásaira, amely lehetővé fogja tenni, hogy dr. *Hám Sándor* e lapnál viselt tisztét *Andor Károly* méltóképen s az általános elismerés őszinte megnyilatkozásától jutalmazva töltsé be. Mi a legnagyobb örömmel üdvözljük körünkben új főmunkatársunkat — kit már eddig is jelentős eredményekkel dicsekedő írói mult tesz méltóvá e tisztségre — s teljes meggyőződés hangján szólunk lapunk közönségéhez is, mikor írjuk, hogy e választás, mely *Andor Károlyt* munkatársaink fejévé tette, olvasó közönségünknek is nagyon kedves leendő, mert munkáiban mindig igaz örömet fogja találni. A főmunkatársi tisztségnek *Andor Károly* által való elfogadása épen ezért megtisztelő reánk nézve is, mert határozott nyereségnek tekintjük lapunk szellemi tartalmára, hogy *Andor Károly* — kinek ugy az irodalmi, mint zenei téren értékelendő és közismert sikerei vannak — oly készséggel csatlakozott a mi zászlónkhoz, a mi táborunkba. — Közönségünknek lesz alkalma meggyőződni a közel jövőben *Andor Károly* munkásságának becséről, írásai gazdag szellemi tartalmáról, s ha ő mult számunkban irt szerényhangu beköszöntőjében a mi, iránta megnyilvánult bizodalunkat tehetsége túlbecsülésének fogta is fel, nekünk *Andor Károlynak* már írói multja is elég kezesség arra, hogy közönségünk sokat fog nyerni azzal, hogy a „Zemplén” író gárdájának tisztjéül kértük föl. Őszinte óhajunk, hogy *Andor K.* igazán, őszintén szeresse meg olvasókö-

zönségünket és minket, hogy szellemi tárháza kincseiből minél gyakrabban és minél szive-sebben juttasson számunkra is. Legnagyobb örömről lesz az, ha *Andor Károly* — ki a főmunkatársi tiszt elfogadásával türekev-seink harcosává szegődött — minél gyakrabban segít előbbre vinni terveink, eszméink és közérdeklő céljaink diadalát.

— Királyi látogatás. Zemplénvármegye arisztokráciájának egyik köz-tiszteletben álló tagját, özv. *Andrássy Aladárné* grófnőt, csillagkeresztes palotahölgyet, ő Felsége, szeretett királyunk, május hó 10-én legmagasabb látogatásával tüntette ki Budapesten.

— Szemle-uton. *Hausenblass Károly* ezredes, m. kir. esendőrkerületi parancsnok folyó hó 10-én Kassáról városunkba érkezett. Rövid időzés után Pálházára kocsizott, hogy az ottani esendőrőrsöt megsejmelje. Másnap visszatért Sátoraljaiúj helybe és itt a helybeli esendőrszárny fölött tartott szemlét. Innen hasonló célból a *Bodrogközre* utazott.

— Hazafias főpap. Mint értesültünk, *Firczak Gyula* munkácségyszékes püspök ur ő nagyméltósága összes lelkészeihez körrendeletet boesátott ki, amelyben elrendelte, hogy a magyarokta vidékeken a szentmisék magyar nyelven végeztes-senek.

— Esküvő. *Novák Gyula*, helybeli kir. adóosztály folyó hó 18-án esküszik örök hűséget *Tolesván özv. Buza Józsefné* leányának *Boriskának*, dr. *Buza Barna* ügyvéd és lapszerkesztő nővérének.

— A fagyos szentek. *Pongrác, Szervác* és *Bonifác* napja folyó hó 12., 13. és 14-én volt. A három fagyos szent napját aggódva várta minden gazda. Az éveken át szerzett tapasztalatok bizonyítják, hogy ha ilyenkor kiderül és megáll az eső, a kártevő fagyos szentek könnyen garázdálkodhatnak a mezőn és a kertekben. Most már tul vagyunk a veszedelmes napokon: *Pongrác, Szervác, Bonifác* napja mégis megemerkelte magát. Bár esténként elég hűvös volt a légáramlat, de még sem annyira, hogy komolyabb következményekkel, nagyobb károkkal járt volna. Most már csak a közeledő Orbán-nap van hátra. Ha az is elmulik veszedelem nélkül, a gazdák agodalma is eloszlik.

— *Jókai Mór* emlékezete. A helybeli izr. anyahitközség május 8-iki közgyűlésében *Zinner Henrik* hitk. elnök jelentése és indítványa folytán *Jókai Mór* halála felett érzett mély-séges fájdalmát nyilvánította és a nemzet nagy halottjának emlékét jegyzőkönyvében megörökítette, valamint a gyászoló özvegyhez részvétiratot intézett.

— Személyi változás a szerencsi cukorgyárban. A magyar cukoripar-részvénytársaság szerencsi gyárában néhány nap mulva jelentékeny személyi változás fog beállni. A központi igazgatóság intézkedése folytán *Grass Gyula*, főmérnök, mint központi főtisztviselő fog továbbra működni. Az így megüresedett üzeme-vezetői tisztséget *Nepokoj János* igazgató van a központból Szerencsre ki-rendelve.

— A tüdőbeteg nyomdászok szanatóriuma javára *Kurczveil János* és társa budapesti festékgár cég lapunkhoz 5 koronát küldött, mely összeget ezennel köszönettel nyugtáztunk. Ed-digi gyűjtésünk, az általunk kezde-ményezésésképpen adott 40 koronával: összesen 45 korona. — Ismételten felkérjük a nagyközönség jóindulatát ezen nemes célhoz való szives hozzá-

A TAVASZI ÉS NYÁRI

idényre selyemkelme, bársony, csipke és szalag szükségleteit vásárolja.

SZÉNÁSY, HOFFMANN és Tsa

selyemáruházában,

Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

A legnagyobb választék mindenféle selyemáruházban. Az idény összes újdonságai folyton raktáron vannak. Szabott árak, tulkövetelés kizárva. Minták vidékre kívánatra bérmentve küldetnek.

járlásra. — E helyen említjük meg, hogy a helybeli és sárosi könyvnyomdászok által ugyanezen nemes célra f. hó 23-án „Bock” kerthelyiségében rendezendő nyári mulatságra az előkészületek nagyban folynak. A rendezőség serényen munkálkodik azon, hogy a közönségnek ezen estélyt minél élvezetesebbé tehesse. Ha az idő is kedvezni fog, ugy e multság nagy sikernek néz elébe.

— **A sátoraljaujhelyi kereskedelmi társulat** folyó hó 8-án választmányi gyűlést tartott, mely alkalommal Grünbaum Simon elnök és Schön Sándor, akiket a közgyűlés annak idején az O. M. K. E. részére tagok gyűjtésével bízott meg, bejelentette, hogy e minőségükben eljárak és Sátoraljaujhelyben 54 tagot, a vidéken pedig 23 tagot gyűjtöttek. Az országos magyar kereskedelmi egyesület központi választmányának tagjává egyhangilag Grünbaum Simon elnököt választották meg. Azután még több, a társulat beléletét érdeklő ügyet intéztek el. — A kereskedelmi társulat elnöksége ez uton tudomására hozza az O. M. K. E. tagjainak, hogy a Budapesten folyó évi május hó 22-én tartandó alakuló gyűlésre felrاندulni szándékozóik mérsékelt menettérti jegyet kaphatnak, ha ebbeli szándékukat e hó 16-ig nála bejelentik.

— **Istentisztelet Jókai halála alkalmából.** Gálszécsen Jókai Mór halála általános mély részvétet keltett. A házakra gyászlobogókat tűztek; f. hó 9-én d. u. 3 órakor az ev. ref. templomban gyásztisztelet volt, Péter Mihály ev. ref. lelkész tartott beszédet a köv. alapigék nyomán: „Proféta vala ő, beszédekben és cselekedetekben hatalmas Isten előtt és az egész közönség előtt.”

— **Halálozás.** Résztvétel értesülünk, hogy dr. Ungár Samu homonnai orvos, Zemplénvármegye t. főorvosa meghalt. A gyászestéről a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Fájdalommal tudatjuk ugy saját mint gyermekeink, valamint a számos rokonság nevében szeretett atyánknak dr. Ungár Samu zemplénvármegyei t. főorvos, törvényhatósági bizottsági tag és a XIV-ik izr. községkerület elnökének életének 86-ik évében folyó hó 13-án végelegyengülésben beállott gyászos kimulását. A boldogult hült tetemei folyó hó 15-én délelőtt 11 órakor fognak a homonnai izraelita sirkertben nyugalomra helyeztetni. Homonnán, 1904. május hó. Nyugodjék békében! Magyar József és neje, dr. Ungár Imre és neje, Ungár Ede és neje, Ungár Géza és neje, Heller Lajos és neje, Ungár Sarolta, Fejes Jakab és neje, Ungár Rebeka, Ungár Sándor és neje, Ungár Adolf és neje, Ungár Armin, Magyar Mór.

— **Májusi eső.** A mult napokban megeredt eső jótékony hatással volt a föld minden termésére. A ritka buzák nekibokrosodtak, a sárgulók haragos-zöld színt vesznek fel és azokból a vetésekből, amelyek a májusi eső előtt inséges fejlődést mutattak, ezután az eső után a legszebb kalászerdő válik. De nemesak a búzára, hanem a kapások és takarmányok terméseredményére is döntő befolyással bír az áztató, csöndes, meleg májusi eső. Azóta erdő, mező gyönyörű zöld színen pompázik. — Ha Magyarországon a májusi eső elmarad, akkor a termés prognosztikonja majdnem biztosan kedvezőtlen. — Gazdakörökben kiszámították, hogy a májusi esőzések haszna Magyarországon félmilliárd koronára tehető. De nemesak a gazda, hanem a kereskedő és iparos is örül a májusi esőnek. Mert a májusi eső pénzt hoz a gazdának s így az egész világnak.

— **Táncmultság.** Az első tavaszi táncmultságot ez idén a sátoraljaujhelyi gyártelepi dal-, zene- és önképző-kör tartja. A multság vasárnap, folyó hó 15-én, délután 4 órakor kezdődik a kör saját helyiségében. Nem tagok részére belépti díj

személyenként 1 korona, családonként 2 korona.

— **Farkasból — róka.** E hó 10-én a sztropkó-olykai határban a pásztorfiúk farkaskölyköket hoztak a faluba s átadták azonnal a vadászati bérlőnek, mint az ő tulajdonát, akitől darabonként a törvényesen kijáró 16 korona jutalomdíj mielőbbi kieszközlését kérték. A vadászati bérlő már azért is, mert hatósági közeg, az örvendetes eseményről felsőbb hatóságának azonnal jelentést tett s nagy volt az öröm a faluban, hogy ily ragadozó állatnak 6 kölyke kelepébe került. Csak néhány ember nyugtalanlankodott s tartott attól, hogy az anyafarkas bosszút állva — a határban — sok kárt fog tenni. Végre a farkaskölykök alapos megvizsgálása után kiderült, hogy azok — róka kölykek.

— **Az ujoncok sorozása.** A honvédelmi miniszter az 1904. évi ujonc-állítás tárgyában körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóságához. Ebben a körrendeletben, melyet a hivatalos lap vasárnapi száma közöl, tüzetes utasítást ad a miniszter az ujoncok névlajstromának pontos összeállítására, az ujoncozási, utazási és működési tervzet megállapítására, valamint az egyes nagy községekre és körjegyzőségi csoportokra nézve az ujoncozás napjának kitűzésére és kihirdetésére vonatkozólag. Különös gondjába ajánlja a miniszter a sorozóbizottságoknak az ugyannevezű és korosztályu ujoncok személyazonosságának megállapítását.

— **Egy kígyó vakmerő támadása.** F. hó 9-én délelőtt Kocsosó József erdőhorváti lakos, urasági erdőkerülőre, amint a horváti határban levő Gyakornos nevű erdőrésztelbe ment Spiró Mór erdőhorváti bérlő és Hornyák János társaságában, egy 1 1/2 méter hosszú és karvastagságu csunya fekete kígyó rohant neki és megakartta marni. Kocsosó a nála levő puskatussal hozzá vágott, a kígyó pedig a lábához kapkodott. Szerencséje az erdőőrnek, hogy eszméje volt, mert a ruhát átharapta volna. Két kísérőjének segítségével hosszas küzdelem után agyon verte Kocsosó a kígyót a nélkül, hogy megmarta volna.

— **Tűz.** E hó 13-án délután fél 3 órakor Legyes-Bényén — mint tudósítónk írja — tűz ütött ki. A lakosság a mezőn volt, mire hazafutottak már négy ház lett a tűz martaléka. A körjegyző a tűzoltókért telefonált Szerencsére, kikkel ki jött a járás főszolgabírája, Pintér István, aki erőlyesen intézkedett s a tűz nem sokára lokalizálva lett. Leégett hat ház s több melléképület. A kár nagy.

— **Népek a kaszárnyák.** Több mint fél év óta benntartott kiszolgált katonákkal, póttartalékosokkal egy évi ujoncelétszámot. Nem láttuk az ügyetlenül mozgó rekrutát, aki még széna-szalma csutakkal a lábán sem tudja megtanulni merre van a jobbra át, balra át, merre a rechtsum linksum. Nem hallottuk az öblös torku káplárt, amint az egész napi tanítás és öltöztetésben, de különösen káromkodásban elfáradva, rekedten kiabál az ifju hadfiakra. Most már minden másként van. A május 9-én berukolt rekrutákat már lehet leszamarazni, mert bizony azok jó ideig fogják nehezen bevenni a békeörző hadi tudományokat. No de azért 2 hónap mulva olyan derék katona lesz mind, mint a pinty. Mert hát a katonai tudományt mindenkinek meg kell tanulnia, aki egyszer belebujt a díszes mundérba.

— **Vérezgés Homonnán.** Homonnán a f. hó 8-án megtartott bucsun kegyetlen vérezgés folyt végbe. Verekedés keletkezett a legények között s nem csak a kés, de még a revolver sem hiányzott a harcok kezéből. A verekedésnek áldozatául esett egy barkói gazda ember, ki fiatal házasság s 3 gyermeknek volt atyja. Egy néhányan komolyabb sérülésekkel a közkórházba szállítottak s

bizony nem tudni még: hány issza meg levét a homonnai bucsunak. Különbözik a gyilkosokat azonnal letartóztatják. Megjegyzendő, hogy újszólván 16—18 éves gyermek fiúk, kik a verekedés intézői voltak, hisz a tulajdonképeni legények mind Amerikába vándorolnak ki.

— **Magyar egyházi beszéd.** A sátoraljaujhelyi izr. anyahitközség nagy templomában f. hó 21-én (szombaton) délelőtt 1/2 11 órakor dr. Goldberger Izidor rabbi, hitiszónok a máz-kir ima előtt magyar egyházi szent beszédet fog intézni a hívőkhez.

— **Bártfa fürdőőrök irják nekünk,** hogy a fürdő egyik legkisebb fekvésű szállodáját — az „Otthon” szállodát — Gerő Pál, Bártfa fürdőnek már 8 éven át kitűnő szakképzettségű bíró fürdőgondnoka vette át, ki is nevezett szállodát a legmesszebb menő igényeknek is teljesen megfelelő újból rendezte be és személyes igazgatása alatt fogja vezetni, mely körülmény teljes biztosítékot nyújt arra nézve, hogy az „Otthon” nagy-szálloda bennlakó vendégei nevéhez híven tényleg kellemes otthonra találjanak. A szállodából, kitűnő fekvésénél fogva, a hatalmas fenyesekre gyönyörű kilátás nyílik, a szobák szárazak és legtöbbször délkelet és dél felé néz, nagyrésze erkélyes. Ezen előnyökön kívül a vendégek rendelkezésére teljesen díjmentesen egy izléses berendezésű tágas társalgóterem áll, melyben több napilap és folyóirat nyújt kellemes szórakozást.

A szobák árai is teljesen mérsékelték; ide iktatjuk, hogy az elő- és utóidényben hetenként 10 koronától, a főidényben pedig 16 koronától feljebb. — Az új bérlő szállodájában egy kitűnő és előnyös eszmét is honosított meg; ugyanis vendégei számára izletes és választékos étkezéssel egy penzionátust létesített, hol rendkívül olcsó árak mellett és pedig: hetenként egy személy 22 koronáért, naponként pedig 3 kor. 50 fillért teljes ellátást nyerhet. Az ellátás reggelre: kávé, csokoládé vagy tea süteménnyel; ebédre: leves, sült salátával, főzelék feltéttel vagy tészta; vacsorára pedig sült vagy más húsféléből áll. — A „pensio” a vendégekre nem kötelező. — Végül teljesen ingyenes orvosi rendelés. — Mindezen előnyök teljes biztosítékot nyújtnak a fürdőlátogatók kényelmére és olcsó ellátására nézve.

— **Uj orvos.** Dr. Mandel József — ki a budapesti poliklinikán több éven át mint aszisztens, V.-Namény mezővárosban pedig 14 évig, mint gyakorló orvos működött — Sátoraljaujhelyben telepedett le. Lakása: „Hungária szálloda.”

— **A magyar-amerikai hajójárat** Magyarországból kivándorlók szállítására csakis a fiúme-newyorki hajójárat nyert engedélyt. Az állandó menetrend szerint Fiuméből minden második kedden van hajóindulás. Május 17-én (kedden) a „Slavonia,” május 31-én (kedden) a „Pannonia,” június 14-én (kedden) az „Ultonia” hajók indulnak New-Yorkba. A szállítási díjban bennfoglaltatik két napi ellátás Fiumében és teljes ellátás a hajón. Naponta háromszor van étkezés, minden napra másféle étlappal. Az egyik napra szóló étlap példának okáért a következő: Reggeli: kávé vagy tea tejjel, vajás kenyér, száraz halak, sütemény. Ebéd: leves, marhahús rizsszel és burgonyával, sertés húsborsóval, gyümölcs, kenyér és bor. Vacsora: Pecsénye mustárral, makaróni, sütemény, kenyér és bor. — Azok a híresztelések, amelyek a fiúmei hajókkal utazók partraszállásáról kerültek forgalomba, valótlanok, mert akik az engedélyt nyert társaság hajóin utaznak, külön díjat nem fizetnek és zaklatás nélkül léphetnek partra Amerikába. Díjtalan felvilágosítást ad és előjegyzéseket elfogad az „Adria” személyszállító osztálya: „Központi Menetjegyiroda” Budapesten, IV., Vigadó-tér 1. szám alatt,

amelynek távirati és levélcíme: **Menetjegyiroda, Budapest.**

— **A Magyar Országos Központi Takarékpénztár** lapunk mai számában megjelent hirdetésére tisztelt olvasóink — de különösen a földbirtokosok — figyelmét felhívjuk.

— **Dunky fivérek** es. és kir. udvari fényképészek tisztelettel tudatják a n. é. közönséggel, hogy a nyár folyamán minden hét vasárnap és hétfő napján — s így már legközelebb május hó 15. és 16-án — fognak Juhász Jenő telkén levő műtermökben levételeket eszközölni.

— **Nem titok,** hogy egyik hölgy a másiknak ajánlja a legmodernebb és leghatásosabb szépitőszert a **Földes-féle Margit Crémét.** E világhírű arcszépitő és finomítószert teljesen vegytiszta, semmi ártalmas anyagot nem tartalmaz és zsirmentes. Kitűnő óvszer a nap és szél befolyása ellen. Nagy tégely 2 kor. kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógy-szerésznél Aradon és minden gyógytárban. Törvényesen védve.

— **Ügyédi iroda áthelyezés.** **Krasznopolszky** Ferenc ügyvédi irodáját Kazinczy-utca 653. sz. a. (az épülő kir. törvényszéki palotával szemben) helyezte át.

— **Egy évi fennállás** elegendő volt azok, hogy az intelligens közönség meggyőződést szerezzen arról, hogy **Halász J.** fényképész Kazinczy-utcai műtermében oly fényképek készülnek, mely egy kivitelben mint tartóság tekintetében bármely udvari fényképész dícséretére válhat, ezen felül az az előnye is van, hogy az árak igen mérsékelték. A tavaszi idény beálltával igen sokan keresik fel ezen műtermet, mely állandóan nyitva van, és mindenki meglegedéssel nyilatkozik róla.

— **5 filléért megtekinthetők** az ország egyik legnagyobb női divatáruházának tavaszi és nyári újdonságai. Kérje Nagysád egy levelezőlapon mintagyűjteményemet s elküldöm azt ingyen és bérmentve. Tartalmazza a következő tételek mintáit: 3000 vég tavaszi és nyári divatszövet 120 és 140 cm. széles 65 krtól 3 f. 25 krig. 15000 vég mosórua különböző minőségben 24 krtól 1 frt. 20 krig. **Weiner Mátás** női divatáruháza, Budapest, Andrassy-ut 3.

— **Vasároljon Ön** osztálysorsjegyeket **Gaedicke** bankházánál Budapesten, mert a ki főnyereményhez akar jutni, annak a szerencsés Gaedickénél kell játszania.

— **Titokzatos eset.** Feltűnést keltett egyik elsőrangú budapesti szállodában két idegen megérkezése, akik az esti órában minden csomag nélkül, szerény, szegényes öltözkében szobát rendeltek. Közben egy nagy, lepecsételt levelet helyeztek el a szálloda páncélos vaspénztárába és visszavonultak a lakosztályukba. A lelkiismeret nagyon furdalt a portás oldalát és azért óvatosságra intette a személyzetet a két utassal szemben. Reggelre kelve, lépésről-lépésre követte őket és mennyire meg voltak lepve mikor láták, hogy a portás által gyanúsítottak **Török A.** és **Társ** bankházába, Budapest, Teréz-körút 46. sz. alá mentek, ahol a boritékból kivett nyerő sorsjegy alapján felvettek a nagy főnyereményt. A titokzatoság így vált érdekes esetté, mely a szegényeket egy csapásra gazdag emberekké változtatta **Török** bankház rendkívüli szerencséje folytán.

SZÍNHÁZ.

Színházi élet.

— máj. 14.

Szereposztás a közel jövőben. Egyik munkatársunk — ki állandóan heceekben utazik — összeállította az „Egyenlőség” című darab szereposztását.

Hangsúlyozzuk, hogy nem Kom-

játhy direktor, vagy titkára Sarlay Kornél állította ilyenképen össze, hanem fentemeltet munkatársunk, ki látókori szemével előre látja az „Egyenlőség” 1906-ik évi szereposztását.

A beküldött szereposztáshoz a látók újságíró ur a következő megjegyzést fűzte:

Dióssy Nusi k. a. uttörő a színi életben. Ő általa és az ő kezdeményezésével a darabok szereposztásai jelentősen módosulni fognak; pl. az „Egyenlőség” 1906. évi szereposztása ez lesz:

Szereposztás: Lord Loam — Nagy Gyuszkó; Lady Mary — Fái Orici; Agatha — Kondrát Ilussi; Chaterine — Dióssi Anna; Treherne — Szénássy Gyuri; Brockleurst — Aitner Ilkussi; Crichton — Somlay Artika; Fleury — Kiss Palkó; Woolley — . . . ? (Czobor nem lesz már a társulatnál) stb.

Ílát ez tényleg lehetséges. S akkor még Sárossy Paula is Palika lesz.

Szénássy hidegvére. Szénássy Györgyről köztudomású, hogy hidegvérét tekintve angol gentleman. Nem haragszik meg semmiféle viceérr.

Valamelyik nap a „Breiner” kávéházban a színészek törzsasztala elhatározta, hogy megvicceli Szénássyt. Erre az alkalomra, az asztaltársaság minden tagja, kezében egy marok zabbal Szénássy elé járul s leteszi a piccolo kapucinere mellé az ajándékot. Palásthy Sándor pedig egyenesen szájába tömte.

Szénássy, a hideg, a nyugodt, az első Szénássy rendíthetetlen nyugalommal szól:

— Ne zabot adjatok nekem, jó lesz nekem — széna is.

A. J. pincse és Szénássy zsebe. J. ur a kávéházban: beleönt egy pohár vizet a Szénássy zsebébe.

Szénássy feláll s így szól:

— De kérlek, mégse járja az embernek egy pohár vizet (s Szénássy felvesz egy pohár vizet az asztalról) így beleönteni a zsebébe (s Szénássy leveszi J. ur fejről a pincset s a pohár vizet beleönti.)

Ezzel nyugodtan leül.

Mi az a cefre? Palásthy Sándor a „Vándorlegényben” tudvalóvóleg egy couplét énekel, amelyben Újhelyről énekelve azt mondja, hogy mihelyt ideérkezett: pincébe hívták s becefréztet.

Azoknak, akik talán nem értenék e szó jelentőségét, megsugjuk, hogy a cefrezés — olyan iddógálás féle s hogy erről a színtársulat „öreg cefrése” Borsodi már 3 kötetes könyvet is írt. A könyvet kérelemre bárkinek ingyen küldi meg.

Miért hízeleg Marthon Murányinak? A napokban Murányi József kassai hírlapíró, a „Felsőmagyarországi” kassai napilap szerkesztőségének beltagja Újhelyben időzött. A kávéházban nagy gaudiummal öleli őt szívére Marthon Géza.

— Miért örül annyira Marthon — kérdezik a társaság tagjai — Murányinak?

— Mert Marthon elhatározta, hogy két év múlva operettet kezd írni s már jó előre le akarja kenye-rezni a színi kritikásokat, — felelt az asztaltársaság valamelyik tagja.

Egyenlőség.

— Fantázia 4 felvonásban, írta: Barrie J. M. Fordította: Fái Béla. — Bemutató előadása május 13-án. —

— máj. 14.

A budapesti Nemzeti színház ezidei legnagyobb sikert ért darabját mutatta be pénteken a drámai személyzet. A siker itt sem maradhatott el. Ebben az érdekes darabban, melyet a szerző *fantáziának* nevez, az emberek egyenlősége, illetve egyenlőtlensége van parabolizálva. Egy bogaras angol lordnak az a nézete, hogy az emberek mindannyian egyen-

lők s ennek a nézetének iparkodik érvényt is szerezni. Minden élnapban egyszer teára hívja meg cseléd-ségét és ily alkalmakkor a leányai és a ház belső barátai kénytelenek a szolgálai teendőket teljesíteni. A cselédek ép oly rosszul érzik megukat, mint a ladyk s az egyenlőséget élvezvén gazdájuk részéről, a rangfokokat, a mely őket egymástól megkülönbözteti, a legkínosabban tartják meg. Így pl. a komornából kitor a méltatlanság, hogy az ifju lord a mosogató leánynak előbb hozta a második csésze teát, mint ő neki. A teaestély végén a lord kijelenti, hogy leányaival és a ház két barátjával, Ernest unokaöccsével és Treherne pappal több hónapi yachtozásra indul s csak egy komornát és egy komornyikot visz magával. A komornák sorba felmondanak e kijelentésre, mert mindegyik rangján alulinak tartja olyan háznál szolgálni, ahol három kisasszonynak csak egy komornája van. Hasonlóképp gondolkozik a komornyik is. A nagy bajban Crichton, az udvarmester feláldozza magát, ő megy el komornyiknak és egy másodrendű szobaleány Eliza, a ki Crichtonba szerelmes, vállalkozik a három missz kiszolgálására. Eddig az első felvonás.

A darab sulypontja a második és harmadik felvonásban van. A lord yachtja hajótörést szenved és az egész társaság egy magányos szigetre kerül. Az egész társaságnak alig van valamire való ruhája. A nők jajgatnak, a férfiak tétlenkednek, kivéve Crichtont, a ki lankadatlanul dolgozik. A társaság számára kunyhót készít, ebédet főz. Crichton többé nem alázatos, nem udvarias, lassanként bevezeti őket, hogy a vadonban az az ur, a ki erősebb. A harmadik felvonásban, mely két évvel későbbben játszódik, a nagy ur társaság tisztelettel és alázattal veszi körül a volt komornyikot. Az így első személylyé válik Eliza a mosogató leány is, sőt a fiatal lord Ernest kezéért is eseng. Mary a legidősebb és leggőgösebb lady beleszeret a hatalmas gazdába, kit kiszolgál az ebédnél. Az öreg lord, kinek semmi hasznát sem veszik, mikor Crichton megkéri tőle a Mary kezét, örömittan megígérteltetésnek veszi. Egyszer csak ágyulóvés hangzik, hajó közeledik, jönnek a megmentők. Mindenki elrohán, csak Mary és Crichton marad a színen. Mary kész itt maradni a szigeten, de Crichton tudja mi a kötelessége, kigyújtja az őrtűzeket s mikor a megmentők megjelennek, meggöngyölyed és alázatosan rebegi: *milady!*

A negyedik felvonásban ismét Londonban, a lord palotájában vagyunk. Az öreg lord ismét ur a háznál. Mary ismét menyasszonya a régi vőlegényének. Crichton alázatosan hajlong, kezét dörzsöli, szóval újra cseléd és mint ilyen Lizát veszi feleségül. Férjhez megy a két fiatal lady is, az egyik a paphoz, a másik Ernesthez. Így mindnyájan könyében fogják elfeledni a Robinson-élet viszontagságait; mert hiszen az ember úgy is oly könnyen elfelejti, a mi reá kellemetlen. — Az egyenlőségről való álom tehát delibáb lesz, nincs egyenlőség sem a szalonban, sem a vadonban. Urnak, parancsolónak lenni kell.

Az első felvonás érdekessége az angol főúri élet tréfás rajzában van, kitűnő karrikatura. A 2-dik és 3-ik felvonás a leghatásosabb. Egész tragédia, melyben egy világ dül romba s egy új világ épül fel. A természet győzedelmeskedik a társadalmi rendben. Mindenki szinte újra születik, mindenkiben felebréd igazi természete. Az ötlet igazán kedves s keresztülvitele megkapó. Ha az igazat megvaljuk, az egyes jelenetek nagyon is merészek, de mégis elfogadjuk, hiszen oly szép az, ha valakit érdeme szerint becsülnék és tisztelnék.

A negyedik felvonás már csak a természetes eredményeket vonja le. A darab elméssége a helyzetek-

ben van s inkább elmés mint igaz. Példa erre a Crichton és Mary szerelme. Mikor a hajó megérkezik és Crichton a színen marad: Mary hállkodva mondja, hogy sohasem fogja elfeledni amit tett; Crichton mereven maga elé bámul, alakja megöngyölyed és ismét szolgál, mint az első felvonásban. Akikben úgy ébred fel a szerelem mint bennök, azokban nem is alszik el oly hamar.

A darab azonban mindvégig nagy hatása. A cultur-embert helyezi vissza az őállapotba s tendenciozusan domborítja ki, hogy megváltozott viszonyok között megváltoznak a fenálló társadalmi rendszerek, s mások vannak hivatva vezető szerepre, pl. ily esetben a leleményesség, nyers erő embere uralkodik a rang, születés arisztokratái felett.

Dacára azonban a darab közvetlen hatásának, erős és tartós impresszióinak, nagy hibákat fedezhetünk fel az alakok jellemrajzában, sőt a mire az író nagy sulyt helyezett, Crichton jellemének rajzában is. Az ki két éven korlátlan ur volt birodalmában, valóságos király, az nem válhatik minden átmenet nélkül alá-zatos szolgává, különösen akkor nem, mikor tudja, hogy ezzel addig elérhetetlen vágyai, szerelme, hatalma omlanak a porba.

A darab teljes egészében azonban hatalmas alkotás. Mindvégig érdekes, figyelmet lekötő, s szinte kész-tet az elmélkedésre és a consequentiák levonására.

Komjáthy director nagy gonddal és igen szép diszletekkel hozta színre a darabot. A második felvonás délszaki növényei igazán szépek voltak. A kosztümök is eléggé stilszerűek, csupán Fái Flóra harmadik felvonás-beli vadászöltönye nem épen vadon-ba való.

Crichtont, a darab főszerepét Somlay Arthur adta nagy tudásra valló, s kétségtelen művészi routint eláruló alakítással. Nem volt szerepének egyetlen jelenése, melyet háttással meg ne játszott s ki ne domborított volna. A harmadik felvonás végén hatszor hívták lámpák elé s egész kis ünnepeltetésben részesítették. Alpathosz nélküli, közvetlen, át-gondolt és átérzett játéka kétségkívül meg is érdemelte ezt az elismerést, a melyet az újhelyi közönség eddig ily mértékben csak primadonnáknak juttatott. Eme sikere is mutatja, hogy mit nyert vele a társulat. — Fái Flóra mint Mary nagyon kedves volt, különösen a harmadik felvonásban, a mikor vadászati élményeit meséli. — Nagy Gyula az öreg lord szerepében volt nagyon jó. — Kedvesen játszották Kondrát Ilona és Diósi Nusi a lord két leányát, — és nagyon kivált Takács Mariska a szigeti szobaleány szerepében: az esetben parasztleányt kitűnően ábrázolta. A férfiak közül Szénássy és Czobor jó felfogással, teljes igyekezettel a siker érdekében munkálkodtak.

—i.

**** „A három testőr.”** Herczeg Ferenc általánosan ismert, kacagató helyzetekkel telt három felvonásos bohózata f. hó 11-én került színre. A repriz elég szép házat hozott össze. A közönség mindvégig jól mulatott a finom elmével összebogozott cselekmény változatain s a bohózat bár ismert, de mindenkor elmés, jóízű, kacagató helyzeteket, közvetlen hatással bíró komikumát most is lélek vídamsággal élvezte. Baróty Antal, a társulatnak ez az ügyes, rutinrozott művésztágya játszotta meg Pollacek szerepét. Karakterisztikussá, élvezhetővé tette. Ráthy szerkesztő alakításában Szénássy Györgynek volt értékelendő sikere. Latorkát „a harmine év óta üzletvezető” Nagy Gyula adta vonzó alakrajzban, felelhetetlenül kacagató pózokkal. Kondrát Ilona ügyes Liza volt s a második felvonásban a Rátkyval való dialógjában voltak alakításának szidalgóru kritika előtt is művészi tökélyre

valló helyei. A darab menete mindvégig gyors volt, s a rendezés kifogástalan.

**** „A vándorlegény”** (Bemutató előadás) West és Schnitzer emez operettejének bemutató előadása f. hó 11-én volt a városi színházban. Amit West és Schnitzer librettója hézagossá, irrelevansnak hagy, azt Eysler Ödön kedves muzsikája pótolja. A darab meséjének alapvázát Straubingernek, a vándorlegénynek és Oculina szerelmi története képezte, akik végre is egymásra lelnek s megújított szerelmük megmenti Fülöp rajnamelléki fejedelemnek és nejének családi boldogságát is, mert Fülöp, a ledér, a viveur Fülöp már közelállott ahhoz, hogy Oculina szeressen. A darabot nem fogadta a közönség elragadtatással, sőt a bemutató előadás mind a két estje szokatlanul hideg és fád volt. A felesendülő tapsok inkább a szereplők javára lennének irhatók, de korántsem a darabéra, a melynek pedig meg van az a kétség-telen nagy előnye a többi, megannyi más obszcén alkotás felett, hogy legalább a levegője tiszta. Fájdalmas, de való, hogy ma már sikert még operettel is csak úgy lehet elérni, ha a szerző engedve kora ferde felfogásának alacsonyabb genréjű énekes bohózzá devalválja szerzeményét. Oly nagy a közönség vonzódása ma már a különleges, az exclusiv hatások felé, hogy ezzel számolni kell, ha teljes sikert akar librettista, s egyáltalában színműíró elérni. „A Vándorlegény”-ről pl. mindenki tudja, hogy zene és librettó tekintetében nem áll alacsony szinten s ennek dacára a közönség még is hideg maradt s közönyös a legszebb helyeken. A második felvonás azon részlete, ahol Straubinger Oculina dalát hallva megtudja, hogy az régi szerelme; a darab legpoetikusabb s tagadhatlanul legszebb helye, s mégis teljesen hatástalan maradt. Csupán Palásthy kupléi váltottak ki a közönségtől tetszésre valló tapsokat, de talán még ez is hatástalan lett volna, ha történetesen nem Palásthy éneklé azokat. Pedig az összejáték, rendezés szintén kifogástalan, pontos volt. Ami pedig a főszerepek alakítóit illeti: azok valamennyien igyekeztek megfelelni kötelességüknek, de buzgalmuk hiábavaló volt egyrészt, mert a darabot sikerhez segíteni nem tudta. De másrészt annál inkább méltánylandó igyekeztük, mert tőlük telhetőleg buzgólkodtak megtörni a közönség közönyét. A címszerepben Palásthy Sándornak volt szép sikere. Már belépőjénél taps fogadta, amely nagyon sokszor zugott fel elismerésül játékanak és énekének. Partnere Bárdos Irma volt, aki Oculina adta jelentős eredménnyel s tagadhatlanul nagy buzgósággal. Neki és Palásthy-nak nagyon sok része van a sikerben, mely ha nem is volt nagyarányú, annál jelentősebb, mert a közönség — mint fentebb említetttem — ez estén még a kiváló is közönséggel fogadta. Diósi Nusi és Cseőregh; előbbi Lola, utóbbi Fülöp fejedelem szerepében — szintén megérdemlik az őszinte elismerést. Nagy Gyula, Makray Dénes, Halmai Kornélia pedig epizód szerepekben is sikerült alakításokkal egészítették ki a főszereplők játékát úgy, hogy határozottan nem a szereplők terhére irható, a bemutató nem teljes, közepesen alig felül álló sikere. A darabot másnap, f. hó 12-én este megismételték.

Heti műsor. Vasárnap, folyó hó 15-én két előadás. D. u. mérsékelt helyárrakkal Planquette operette „Rip Van Vinkle” kerül színre. — Este bérletszünetben itt először kerül bemutatásra a „Pesti nők” nagy operette újdonság: Zenéjét írta: Lehár Ferenc, a Drótosztót szerzője. Ez az újdonság Budapesten mindig nagy vonzerővel bír a közönségre, annyira megszerették. A darabban a főszerepeket Sárossi Paula, Halmai Kornélia, Diósi Nusi, Palásthy, Nagy Gyula, Makrai

Cseöregh játszó. A második felvonásban előfordul egy érdekes táncduo és játék, amit Diósi Nusi és Palásthy adnak elő nagy hatással. A zenéjét ennek a duettnek Marthon Géza kar-nagy írta. — *Hétfőn* bérletfolyamban megismétlik a darabot. — *Kedden*, május hó 17-én Gorkijnak világhírű darabját az „Ejjeli menedékhelyet” adják Fáy Flórával, akinek egyik legremekesebb szerepe a menedékhely tulajdonos kikapós felesége. Művészi szerepe Komjáthy-nak a deliriumos színész, s megható hatással mutatja be a lelki és testi zülöttséget, a pálinka ivásból származott, lelket, testet, szellemet megölő alkohol mérgezést. — *Szerdán*, ismét érkekes esteje lesz színházunknak, Sárosy Paulától a „Bob herceg kerül színre. A szerepet mintha csak Sárosinak írta volna a szerző, az ő eleven, temperamentumos játéka-hoz. Ahol még eljátszotta: mindig többször meg kellett ismételnit a darabot, annyira meghatotta a közönséget éneke és játékaival. Pomponiust a herceg nevelőjét Palásthy játsza s ez alkalommal ismét új és humorral telt kuplékkal kedveskedik a közönségnek. Plumpudding borbélyt Nagy Gyula, az ő mokáival fűszerezve adja. Anniét Bárdos, Victoriát Bartháné, a királynőt Aitner játszó. — *Csütörtökön* f. hó 19-én „Koldusdiák” kedves zenéjű operette kerül színre. Kevesen vannak, akik ezt az operettet nem ismerik, de fülbemászó bájos zenéje és mulattató szövege miatt mindig szívesen megnézik. — *Pénteken*, május hó 20-án az „Allatszelidítő” újdonság kerül színre bérletfolyamban a Vigszínház remek műsordarabja. A darab telve van humoros ötletekkel, amik a közönséget folytonos kacagásban tartják. Remek szerepeik vannak: Fáy Flóra, Kondráth Ilona, Takács Mariska, Aitner Ilka, Halmai Cornelia, Nagy Gyula, Palásthy, Bartha, Szénássy-nak. — *Szombaton*, f. hó 21-én ismét újdonság, még pedig a legsikerültebb operette újdonságok egyike, a nagy szenzációt keltett „Kis kofa” kerül bemutatásra fényes kiállításban. Kötő szerepeket játszanak benne Sárosi Paula, Palásthy. Ez utóbbi a második felvonásban a zenekarban egy rögtönzött színelőadásban a zenekart a legkomikusabb utána-tokkal vezényli, folytonos derűlté-ségben tartva a közönséget.

IRODALOM.

— Marthon Géza új zeneművei. Marthon Géza, a „Komjáthy társulat” ügyes karmesterének, ki mint zeneszerző is sokszor adta jelét hívatóságának, két új zeneműve jelent meg. Az egyik „Hortobágyi eszárás” címmel jelent meg „Huzd rá cigány, az angyalát” és „Kinyílt az erdőn a vadrózsa virága” dalok szövegére, a másik pedig „Rákóczi sirja” címmel Pósa Lajos szövegére Bárd „Magyar nóták” című sorozatos kiadásában. A két ügyes zenemű, mely énekhangra és zongorára van letéve, s mindkettő zamatos magyar motívumokban igen gazdag — kapható Sátoraljaúj helyben Lövy Adolf könyv és zenemű kereskedésében. Az első zenemű ára: két korona, a „Rákóczi sirja” című 60 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

* *Ófelsége* a bécsi szesz kiállításán. A rotunde keleti részében vannak elhelyezve *Mayfarth Ph.* és *Ta.* gazdasági gépgyárak Bécs II/1 ismert cég kiállított tárgyai, amelyek különösen tetszetős kivitelük folytán tűnnek ki. A kiállított gyártmányok közül osztatlan elismerésben részesülnek az önműködő, szabadalmazott, hordozható és szállítható „Syphonia” permetezők, a legkisebb jegyű tisztító cséplőgép, az önműködő kéve-lerakó-

val ellátott gabona arató gép, az „Agricola” sorbavető gép váltókerekek nélkül, a különböző szerkezetű takarmányvágó vágó-gépek és a „Triumph” darálógépek két oldalon rovatkolt őröltárasákkal, a hirneves kézi és hidraulikus gyümölcs- és szőlő-sajtók, valamint ipari célokra szolgáló hidraulikus prések, két kítölhető sajtoló kosárral stb. *Ófelsége* néhány nap előtt tett körutja alkalmával meg-szólította a cég főmérnökét ifj. Mosert, akinél általánosságban a cég által gyártott gépek felől tudakozódott, mire Moser főmérnök kijelentette, hogy *Mayfarth Ph.* és *Ta.* gépgyáraiban úgy mezőgazdasági, valamint szőlő-szeti és ipari gépeket állítanak elő. A további tudakozására, hogy a cégnek csak Ausztriában vannak-e gyárai, Moser főmérnök kiemelte, hogy a cég M. m. Frankfurtban is jelenté-keny gyárteleppel bír, s hogy a bécsi gyár kb. 350 és a m. m. frankfurti 750-nél több munkást foglalkoztat.

NYILT TÉR*)

Nyilatkozat.

Alólirott, mult vasárnap délelőtt, f. évi május hó 8-án több helybeli polgárral a Bock Imre-féle vendéglő kerti helyiségében söröztem, amidőn Ince nagyváradi vállalkozó cégnél alkalmazott Bényey István ur közöttünk megjelent, s kölcsönös bemutatkozás után közöttünk helyet foglalt és társalogtunk. Amidőn egy fél óra elteltével Bényey ur minden ok és alap nélkül engem azzal támadott meg, hogy hogyan mertem én az Ince vállalkozó s hivatali karáról úgy nyilatkozni, miszerint a vállalkozás alkalmával felfogadott Jaczó Béla okl. kőműves-mester alkalmazása folytán: „*lesz legalább a cég-nél egy tisztességes és becsületes művelt tag.*” Erre én Bényey urnak kijelentettem, hogy ki ily nyilatkozatot tesz, az felelős azért s követeltem, hogy adja gazdáját, hogy kitől hal-lotta mindezt? de ő minden további felvilágosítást megtagadott, kijelent-vén, hogy velem különben tovább semmi dolga nincsen s távozott a kert-helyiségből; én követtem őt a kapu bejáratáig, ahol újból komolyan fel-kértem, tudassa az ily rágalmazó hir gazdáját, hogy a magam becsülete megvédése iránt a szükséges intézke-dést megtehessem. Látna B. ur, hogy erélyes követeléseim több kettőnél, minden felvilágosítás megtagadásával futásba kerestem menedéket, és a szálloda emeletén elrejtőzött.

Saját becsületemnek megvédése érdekében kinyilvánítani kötelessé-gem, hogy én sem Ince vállalkozó céget s azok alkalmazottjait, sem Jaczó Béla okl. kőműves-mestert szóval, vagy tettel nem bántalmaztam, azokat sem kimagasztalni, sem sárral dobálni céloz s okom nincs és nem is volt, mivel a kórház építés dolgai és egyénei az én munka és családi körömet nem érintik s attól elkülö-nítve vannak. Másodsor kinyilvání-tom, hogy az ilyen hírekért csak az lehet felelős, aki azokat terjeszti.

Sátoraljaúj hely, 1904. május 10.

Jenik Béla,
műépítész,
sátoraljaúj helyi lakos.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Kiadótulajdonos: **Ehler Gyula.**

HIRDETÉSEK.

Fürdő megnyitás.

A nagy-toronyai fürdő f. évi május hó 15-én lesz megnyitva és a fürdő közönség rendelkezé-sére bocsátva.

A fürdő kezelőség.

Gépész

kerestetik, ki a cséplésben és gépjavitásban kellő jártassággal bír és ezt bizonyítványokkal igazolni tudja. — Czim a kiadóban.

456/1904. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a s.-a.-új helyi kir. járás-bíróságnak 1903. évi V. I. 624/4. számú végzése következtében hivatalból képviselt Jávorszky Antal miskolczi lakos javára, Kirján Károly sauhelyi lakos ellen 46 kor. 76 fill. s jár. erejű 1904. évi márcz. hó 14-én fogantatott kielégítési végreh. jtas. után felül-foglalt és 715 koronára becsült következő ingó-ságok u. m.: házi-butorok, zongora és épületfák stb. nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek a s.-a.-új helyi kir. járás-bíróság 1903. évi V. I. 624/4. számú végzése folytán 46 kor. 76 fill. tökékövetelés, ennek 1899. évi május hó 15. napjától járó 5% kamatai, 1,1% váltódíj és eddig összesen már megál-lapított költségek erejűg Sauhelyben, alperes lakásán leendő eszközésére 1904. évi május hó 16-ik napjának délutáni 2 óraja határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tör-vényi cikk 107. és 108. §-ai értelmében kész-pénzítés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el tognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés, az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sauhelyben, 1904. évi május hó 4-én.

Fejér Zoltán, kir. bir. végrehajtó.

4789. sz. 1904.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az ideai temesvári Pünkösdi, országos vásár f. évi május hó 26-tól bezárólag május hó 30-ig fog megtartani. — **Mindenféle állat fel-hajtása az országos vásárra** május hó 26-tól esütörtökön reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1904. évi április hó 20-án.

A városi főkapitányságtól

Bandl Rezső, főkapitány.

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh-, és sertésvásár. — Gyümölcs-, mezőgaz-dasági-, kereskedelmi- és iparvásár.

Faarverési Hirdetmény.

A komlóskai volt úrbéres birtokosság a 12936/I—36. 1904. számú ministeri rendeletben nyert engedély alapján 100 kat. hold területen álló 18036/05 m³.re be-csült tölgy és 1971 m³.re becsült bükkfatömegét Komlóskán a bíró házánál folyó évi május hó 31-én d. e. 10 órakor megtartandó zárt írásbeli ajánlatokkal összekötött szóbeli versenytárgyalás útján el-adja. A fatömeg becsértéke 58816 korona 04 fillér. A leteendő bá-natpénz ezen összeg 10% o-a.

Becsáron alóli, valamint utó-ajánlatok tekintetbe nem vétet-nek.

A zárt ajánlatok f. évi május hó 31-nek d. e. 10 órájáig adan-dók be a közbirtokossági elnök-nél annál is inkább, mert elkésett ajánlatok nem fogadtnak el.

Az árverési és kihasználási feltételek megtekinthetők a sá-toraljaúj helyi m. kir. járási erdő-gondnokságnál s Komlóskán az úrbéres birtokosság elnökénél.

Úrbéres elnökség.

„Szobránc” gyógyfürdő

Ungmegyében.

Glaubersós hideg kén-sós viz
— Gyomor- és májbetegék magyar —
Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 15-ig. Utóidény: augusztus 16-tól szeptember 15-ig. 30% áren-gedménnyel a lakásoknál.

Ezen a maga nemében páratlan gyógyviz, mint ivó gyógymód biztos segélyt nyújt gyomor és bélbajoknál s alhasi pangásoknál, makacs székrekedéseknél enyhén, oldólag hat, májbajok-nál, epehomok és epekövek oldólag hat. Vér-tödülésoknál, szédülések, hűdések, guttaéti ro-hamoknál vérvonólag, felszívólag hat, csúszos, és köszvényes bántalmaknál e kör okozta erjési termékekre, elrakódásokra az izületekben, azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérség, sziv-elhajtásodás ellen, czukorbetegségekkel, vese-bajoknál ugy a cukor és fehérje kiváltást gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izzadmányokat, daga-natokat, izületi és csontbántalmakat, csontszét, kedvezően osztlatja. Görvélykóros daganatok, fe-kélyek ellen, méh és méh közötti izzadmányok, hasbírtaizzadmányok felszívódását elősegíti, a legkülönbébb makacs, illült borbetegek ellen bámulatos gyorsan hat.

Vasuti állomás az Alföldről és Pest felől jövőknek **Ungvár**, a felvidék és illetve Kassa felől jövőknek **Nagy-Mihály**, honnan kényel-mes bérkocsikon 1 és fél óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára egy nagy láda 40 üveggel 14 korona, kis láda 20 üveggel 8 korona. A víz a vasuton szállí-tási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozások **Szobránc gyógyfürdő igazgatóságának Szobránc gyógyfürdő** címzendeők. — Posta- és távirat-állomás helyben. A fürdő igazgató-orvosa **Dr. Russay Gábor Lajos.**

A fürdő igazgatósága.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy minden-nemű ingatlanok vételét — eladását — bérbeadását, avagy bérbevételeit a leg-előnyösebb feltételek mellett s a leg-rövidebb idő alatt közvettem.

Jóhirnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó.
Sauhely, Korona-u.

Szőlőoltványok.

melyek megeredéseért felelősség vállalatik!

Amerikai alanyon készült legki-válóbb csemege és borfajokból **teljesen fajtisztán**, tökélete-sen forott, dus gyökerezésű pél-dányok **szokványminőségben, mérsékelt áronak ta-vaszi szállításra megren-delhetők a**

Küküllőmenti Első Szőlő-oltványtelepnél.

Medgyes, N.-Küküllő megye.

Tulajdonos **Caspari Frigyes** okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egyet. szőlészeti és borá-szati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herezeg romániai szőlőtelepeinek igaz-gatója, N.-Küküllő vármegye v. szőlő-szeti biztosa stb.

Lugas szőlőoltványok szintén mérsé-kelt áron.

!! Készlet egy millió !!
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Felhívás iskolaépítésre.

Morván, egy 80 tanköteles gyer-mek befogadására alkalmas róm. kath. népiskola, továbbá két szo-ba, konyha és kamarából álló tanítói la-kás építendő lévén, felhivatnak a vál-lalkozni kívánók, hogy a tervet és költségvétést, részletezve a szüksé-ges anyagmennyiséget is, a Zemplén-vásárhelyi plebánia címére mielőbb küldjék be. A fentemlített épületek f. év szeptember végéig építendőek fel.

Z.-Vásárhely, 1904. május 11.

Kapossy Menyhért
esperes.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM



ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű gőzcséplőkészleteket, ipari célokra alkalmas Compound lokomobilokat.



MILLENIUM

fűkaszaló-, marokrakó- és kévekető aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Képviselők: **KLÁR** és **NEUMANN** S.-A.-Ujhelyben.

A

Magyar Országos Központi Takarékpénztár

Budapesten, Deák Ferencz-utca 7. szám

engedélyez a legkedvezőbb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra
a kimutatott földadó vagy a színhelyen fogatosított becslés alapján.

Kölcsönkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv hitelesített alakban esatolandó.

A legkisebb engedélyezhető kölcsön 2000 korona.
Drága kölcsönök convertáltatnak olcsóbbakra.

Bármilyen kérdések a fenti címhez intézve, gyors elintéztést nyernek.

Idősebb urileány

házzvetőni avagy gazdasszonyi minőségben állást keres. Lehetőleg idősebb úrnál, esetleg családnál. Felvilágosítást ad címéről a kiadóhivatal.

Van szerencsém a n. é. közönségnek ajánlani tisztán kezelt

ASZTALI BOROMAT

Literje 32 krajczár.

SZABÓ ERZSI,
dohány- és szivar áruda.

XXIV-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték

melynek remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonyczélúakra fog fordított. Ezen sorsjátéknak 7691 nyeresége van 365,000 korona összegben készpénzben.

Főnyeremény 150,000 korona.

		továbbá:	
1 főnyeremény	50,000 kor.	20 nyeremény á	500 kor.
1	20,000 "	50	100 "
1	10,000 "	100	50 "
2 nyeremény á	5,000 "	1000	20 "
5	2,000 "	6500	10 "
10	1,000 "		

Huzás visszavonhatlanul 1904. június 30-án.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. Iottóvédéki igazgatóságnál Budapesten (Vám-palota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsében és váltóüzletben.

Magy. kir. Lottóvédéki igazgatóság.

MÉSZ.

Vállalkozók és építőmestereknek ajánlok I-ső rendű tiszolezi fehér meszet megvételre, melyet 100 kgként 1 0 fillérenyi kivételes árban számítva helyt Tiszolez állomás vasuti kocsiban készpénzfizetés mellett; a szállítási díj Sátoraljaujhely állomásra 100 kgként 59 fillért tesz ki, tehát a méz helyt Sátoraljaujhely állomás 100 kgként 209 fillérbe jön.

A méz teljesen kömentes és igen szapora.

Továbbá szállítok Cement-kővezet lemezeket burkoláshoz minden nagyságban, valamint hódfarku Cement-fedél-cserepeket is. Megrendeléseket kérek idejekorán hozzám küldeni

SCHÖNFELD LIPÓT,
Pásztó (Heves m.)

CLAYTON & SHUTTLEWORTHTM

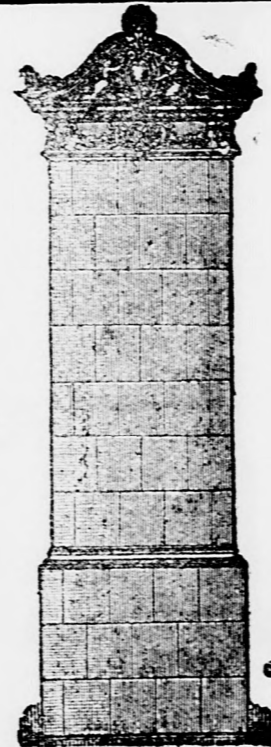
Budapest, Váci-körút 63.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszaló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecsakavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók
örlőmalmok, egytetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Csicséri József

cserepkályha készítő Sárospatakon.



Ajánlja krakkói mintára készült

CSERÉPKÁLYHÁIT

a legnagyobb választékban.

Megrendeléseket úgy helyben, mint vidéken, minden időszakban pontosan és gyorsan teljesíték, valamint ócska kályhák átrakását a legjutányosabb árak mellett elvállalok.

Kérem a nagyérdemű közönségnek hazafias becses pártfogását.

Hogy cserepkályháim az ujkor követelményeinek teljesen megfelelnek, az alábbi elismerő levelek igazolják:

T. Csicséri József kályhamester urnak
Sárospatakon.

Ezennel hivatalosan bizonyítom, hogy az intézetben állított két cserepkályhájával teljesen megvagyunk elégedve. Ugy csinos alakjuk, valamint fűtőképességök egészen kielégítő.

Sárospatak, 1904. márczius hó 29.

Hódinka Ágost,
igazgató-helyettes.

Alulírott készpénzrel és a sárospataki ipar fejlődése feletti benső örömmel igazolom, hogy Csicséri József sárospataki cserepkályhamesternek a sárospataki ev. ref. főiskola részére a mult tél folyamán készített (5 db.) kályhái mind tetszetős formájuk, mind fűtőképességük által közteszében részesülnek és közmegelegedést vívtak ki. A kiváló iparos férfit a maga lelkes törekvésében mindenkinek bürgön ajánlom.

Sárospatak, 1904. márczius 29.

Radácsy György,
a főiskola gazd. választm.
elnöke.

Csicséri József sárospataki cserepkályha mester részemre kiállított kályhája, úgy külső forma, mint belső berendezett czugja tekintetében tökéletesen kielégített.

Sárospatak, 1904. márczius 28.

Púza Sándor,
főesperes-lelkész, prépost.

Alulírott igazolom, hogy Csicséri József által az ev. ref. paplakon ez év folyamán felállított kályha teljesen jó. Anyaga kitűnő, szerkezete megfelel a krakkói kályhákéval. Melegen ajánlom. Sárospatak, 1904. ápr. 27.

Bálint Dezső,
ev. ref. lelkész.

Bútorokat

tetemesen leszállított olcsó áron lehet vásárolni az
Első zemplénmegyei honi bútor-csarnokban
S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat vásárolni szándékozó n. é. közönséget van
szerencsém értesíteni, hogy a „Vörös ökör“ épületében
a földszinten és az emeleten **nyolcz** teremben lévő

BUTORRAKTÁRAIM

túlhalmozott készletét
helyszüke miatt
tetemesen leszállított olcsó
bevásárlási áron adom.

Miért is kérem b. látogatásukat s ígérem, hogy a
n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igye-
kezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel
WILHELM HENRIK.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. ez. közönséget, hogy Sátoraljauj-
helyben és nagyobb vidéki városokban levő házakra,
továbbá földbirtokokra 10—70 évig terjedő

Törlesztéses kölcsönöket

eszközlünk.

Az ide vonatkozó közelebbi felvilágosítások hiva-
talos helyiségünkben megszerezhetők.

Sátoraljaujhelyi Polgári Takarékpénztár
és Hitelegyle.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel van szerencsém Sátoraljaujhely és vidéke
mélyen tisztelt közönségének tudomására hozni, hogy

kocsi-készítő üzletemet

Rákoczi-utca Mendik-féle házból a **nagy vendégfogadó**
társaságában helyeztem át.

Uj műhelyemet a mai kor igényeihez szakszerűen be-
rendeztem és mostantól már teljes kocsi elkészítését elvál-
lalok, illetve kocsi-fényezést és bélelést is, ugyszintén gaz-
dasági ígás szekereket és hozzátartozó részeket pontosan
és jutányos árban készítek.

Kocsi raktáramat megnagyobbítottam. Használt kocsikat
becserélek, a nálam készült kocsikért felelősséget vállalok.
Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva
maradtam

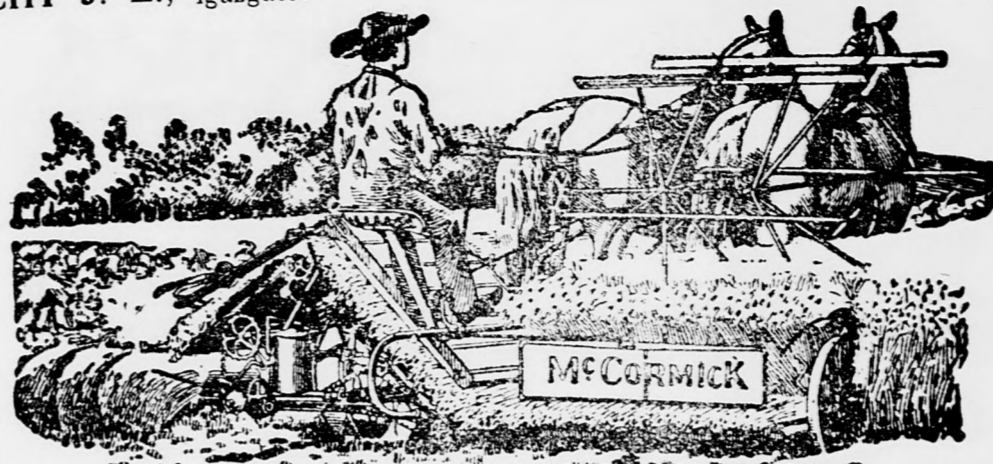
kiváló tisztelettel:
KÓTITS ISTVÁN,
kocsigyártó.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

Budapest, V. Váci-u. 30



Katalógusok ingyen és bérmentve!

Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Gyártmányok: Kévekötegép, „Daisy“ marokrakó aratógép,
fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila“ kévekötfonal gyártmányai
Évi gyártmány 362,000 gép.

? Miért ?

nevezik

GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

szerencse-gyűjtődének ?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki
Mert ott a 602,000 kor. jutalmat
Mert ott 3-szor a 400,000 „ főnyereményt
Mert ott 3-szor a 100,000 „ „
Mert ott 1-szer a 70,000 „ „
Mert ott 4-szer a 60,000 „ „
Mert ott 3-szor a 30,000 „ „
Mert ott 5-ször a 25,000 „ „
Mert ott 10-szer a 20,000 „ „

nyerték és

Mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-ik
magyar kir. szab. osztályosorsjáték május 17. és 18-án
megtartandó húzásához postautalványon vagy utánvét
mellett

$\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ sorsjegyeket
12.— 6.— 3.— 150 koronáért rendelni

Gaedicke A. bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődjéje

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 11. szám.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek posta-
díjmentes átutalhatása céljából kívánatra szívesen szolgálók.

Levágandó rendelőlével.

GAEDICKE A. urnak

BUDAPEST.

Szíveskedjék ezimre I. osztályu eredeti Magy. kir.
szab. osztályosorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték: korona postautalványon küldöm
utánvételezendő

Pontos cím: { Név:
Állás:
Lakhely:
Utolsó posta:

A nem kívánt
módokat törölnöd.

KATONA BÉLAOKLEVELES MÉRNÖK
Sátoraljaújhelyen, műszaki és vállalati*** mérnöki irodát ***
nyitott.Irodája foglalkozik: birtok felmérésekkel, térképezésekkel, tagosításokkal, parcellázásokkal és a mérnöki munka körébe tartozó mindennemű tervezésekkel.
Elvállalja: utak, vasutak, hidak és épületek tervezéseit és építését.

Iroda: Kazinczy-utca 507. (Haas-féle épület.)

LIPIKSZLAVONIÁBAN
elsőrendű fürdőhely,
Egyetlen jód tartalmú alkalikus hőforrás (64° C.)
a kontinensen.

A lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át). Azonkívül Pakrac-Lipik déli vasut állomása. Kitéve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüssel.

Elsőrangú hévvízes fürdők, vizgyógyintézet, Bulling-féle inhalatorium, diatetikus konyha; gyermekszanatorium, katonatiszti gyógyház. Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és étterem, nagyszabású park, fedett sétány, téren, kitűnő gyógyszállodák, villamos világítás.

Féjülmulhatatlan hatású gyomor-, bél-, gége- és egyéb hurutoknál, köszvényes és csúszos bajoknál, ischiásnál, csontbajoknál, hasfűrbeli izzadmányoknál, valamint minden mirigy- és vérbetegségnél. A fürdőidény alatt tíz kiváló orvos rendel.

Lipiki hévvíz szétküldése közvetlenül a forrástól, továbbá Edesky L. czegettől Budapestben.

Lipiki forrásó közvetlen a fürdőigazgatóságná rendelhető. — Bővebb felvilágosítással szolgál

a fürdőigazgatóság.

Kiváló szerencse Töröknél!**Féjülmulhatatlanul**

kedvez főáruháznak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereségnél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereseményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. számú sorsjegyre,

a 100,000 kor. főnyereseményt a 74366. sz. sorsjegyre	a 80,000 kor. főnyereseményt a 83061. sz. sorsjegyre
a 100,000 " " az 52528. " "	a 70,000 " " a 81161. " "
a 100,000 " " a 94780. " "	a 70,000 " " az 5498. " "
a 90,000 " " a 109780. " "	a 60,000 " " az 51613. " "
a 90,000 " " a 83610. " "	a 60,000 " " a 76347. " "
a 90,000 " " a 92787. " "	a 50,000 " " a 4036. " "

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereseményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110,000 sorsjegyre 55,000 pénznyeresemény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben**1,000.000 korona.**

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeresemény és jutalom 14.459.000 korona összegben

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. május hó 17-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a húzás már május 17. és 18-án lesz!

TÖRÖK A. és TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

HAZÁNK LEGNAGYOBB OSZTÁLYSORSJÁTEK-ÜZLETE.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46a. I. fiók: Váci-körút 4a.

II. fiók: Múzeum-körút 11a. III. fiók: Erzsébet-körút 54a.

Rendelőlevél levágandó.**TÖRÖK A. és Tsa bankháza, Budapest.**

Kérek részemre _____ I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben } utánvételezni kérem. } A nem tetsző }
postautalvánnyal küldöm. } túrlendő. }
mellékelve bankjegyekben (bélyegekbén).Pontos
címmel:

50 évi siker!

**ESZÉKI
ARCZENŐCS**és eszéki
SZALVATOR SZAPPANeltávolítja a szeplőt, májfoltot és a
bőr összes tisztálanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. G. SZALVATOR-
gyógytáraból**ESZÉKEN, felsőváros.**1 tégely eszéki arczenőcs ára 70 fillér és 1 kor.
1 drb. Szalvator-szappan ára 1 korona.
1 tégely kézi paszta ára 1 korona 20 fill.
Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és
megfelelnek tökéletesen a G.1012. sz. B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
VII., Király-utca 12. és Andrássy-utca 29.**Déli jég- és viszontbiztosító-társaság.**

Alapított 1894-ben a cs. kir. Adria biztosító-társulat védnöksége alatt Budapest, Váci-utca 20. sz.

Intéző: BÁRÓ PODMANICZKY FRIGYES.

Az intézet vagyoni állása 1903. évi december 31-én.

Biztosítási alapok.	korona fill.	korona fill.
1. Pénztári állomány		9612 40
2. Hitelintézetek és bankoknál rendelkezésre álló követelések		1,159,289 55
3. Értékpapírok a számadási év zárakor fennálló árfolyam alapján (kimutatás szerint) hozzá a folyó kamatok	5,056,636 25	5,082,824 55
4. Külföldi károk vezér- és kerületi ügynökségeknél		428290 40
5. Biztosító társaságoknál fennálló számla-követelések		401316 11
		7,076,033 —
A későbbi években esedékes tüzdíjak összege		2,458,128 15

A biztosítási alapok elhelyezése.	korona fill.	korona fill.
1. Részvénytöke		3,000,000 —
2. Tőke tartalékalap		373,731 65
3. Jég-külön-tartalék		1,150,000 —
4. Árfolyam-ingadozási tartaléka		254,878 04
5. Jégdíj-tartalék		417,160 08
6. Tüzdíj-tartalék		948,268 88
7. Független károk tartaléka		395,560 25
8. Különböző hitelezők		303,294 92
9. Előző évi nyer. egyenleg-át hozat		281,06 45
10. Forgalmi nyereség		202,642 72
		7,076,083 —

A biztosítási díjak igen jutányosak s a felmerülő károk a leggyorsabban és legpontosabban térítettek meg. Biztosítási ajánlatokat a legelőnyösebb feltételek mellett elfogadjuk és közelebbi felvilágosításokat készséggel adunk. „Déli jég- és viszontbiztosító társaság” magyarországi osztálya, valamint összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Kerületi főügynökségek: Kornstein és Klein és Nagy Albert.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik köszvényes, csúszás és meghűlésnél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
— oszár. és kir. udvari szállítók —
Rudolstadt.



